Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/2 πέννες.

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἐλθὲν παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἔριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γράσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Καρβάσιον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος | *Ἐν Ἀθήναις 2 Μαρτίου 1929* | *Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 13*

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Μὲ σκίτσα τοῦ κ. ΑΝΤ. ΒΩΤΗ

Μιὰ φορὰ ἦταν ἕνας φτωχὸς ποὺ δὲν εἶχε παρὰ ἕνα σπιτάκι, ἕνα ἀμπελάκι, ἕνα γαϊδουράκι καὶ μιὰ γιδούλα. Ἀνέβαινε λοιπὸν κάθε πρωὶ στὸ γαϊδουράκι του, ἔπαιρνε τὴ γιδούλα του μαζὶ καὶ πήγαινε στ' ἀμπελάκι του, κι' ὅλη τὴν ἡμέρα τὸ σκάλιζε καὶ τὸ συγύριζε. Τὸ βράδυ ἀνέβαινε πάλι στὸ γαϊδουράκι του, ἔπαιρνε καὶ τὴ γιδούλα του καὶ γύριζε στὸ σπιτάκι του. Τὴ νύχτα ὅμως ἔρχόταν στ' ἀμπέλι μιὰ ἀλεποῦ καὶ τοῦ ἔτρωγε τὰ σταφύλια. Πήγαινε ὁ ἀμπελὰς τὸ πρωΐ, ἔβρισκε τὰ σταφύλια του φαγωμένα.

— Μωρέ, ποιὸς νἆναι ἐκεῖνος ποὺ μοῦ κλέβει τὰ σταφύλια, ἔλεγε ὁ ἀμπελάς. Θὰ κρυφτῶ κανένα βράδυ γιὰ νὰ τὸν πετύχω.

Πῆρε λοιπὸν τὴν ἄλλη τὸ τουφέκι του, κι' ἀντὶ νὰ φύγῃ τὸ βράδυ, κρύφτηκε στ' ἀμπέλι καὶ πέρασε νὰ πιάσῃ τὸν κλέφτη. Σὲ λίγο βλέπει τὴν ἀλεποῦ νἄρχεται καὶ νὰ τοῦ τρώῃ τὰ σταφύλια.

—Ἄ, ἐσὺ εἶσαι, κυρὰ-Μαριώ, ποὺ μοῦ κλέβεις τὰ σταφύλια μου; τῆς λέει, καὶ τὴ σημαδεύει γιὰ νὰ τὴ σκοτώσῃ.

—Μή, μὴ μὲ σκοτώσῃς, τοῦ φωνάζει ἡ ἀλεπού, κι' ἐγὼ θὰ σὲ κάνω βασιλιά!

Γέλασε ὁ ἀμπελάς. «Ἐσὺ θὰ μὲ κάνῃς βασιλιά;» τῆς λέει.

—Ἐγώ. Κι' ἂν δὲν σὲ κάνω, στὸ χέρι σου εἶναι νὰ μὲ σκοτώσῃς. Μονάχα νὰ κάνῃς ὅ,τι σοῦ λέω.

— Καλά, λέει ὁ ἀμπελάς.

Περίμενε λοιπὸν ἡ ἀλεποῦ κι' ἔγιναν τὰ σταφύλια, καὶ τὰ πατήσανε, καὶ πούλησε τὸ μοῦστο του ὁ ἀμπελὰς καὶ πῆρε τέσσερα φλουριά. Ξεκινάει τότε ἡ ἀλεποῦ καὶ πάει γραμμὴ στὸ βασιλιά.

Καθόταν ὁ βασιλιὰς στὸ θρόνο του καὶ δίπλα του, καθόταν ἡ κόρη του. Τὸν προσκυνᾷ ἡ ἀλεποῦ καὶ τοῦ λέει:

—Ἀφέντη βασιλιά, μοῦ εἶπε ὁ ἀφέντης μου, ὁ ἀμπελάς, νὰ μοῦ δώσῃς ἐκεῖνο τὸ κουτὶ ποὺ μετροῦν τὰ φλουριά, γιατὶ τοῦ ἤρθαν ἑξήντα καράβια, φορτωμένα φλουριὰ καὶ δὲν ἔχει κουτὶ νὰ τὰ μετρήσῃ.

Ἀπόρησε ὁ βασιλιάς.

—Ἔχει ὁ ἀφεντικός σου τόσα φλουριά, ποὺ τὰ μετράει μὲ τὸ κουτί; λέει τῆς ἀλεποῦς.

— Τί λές, βασιλιά μου, λέει ἡ ἀλεπού. Αὐτὰ ποὺ ἔχει ὁ ἀφέντης μου, οὔτε μὲ τὶς κόφες δὲν μετριοῦνται.

Στέλνει ὁ βασιλιὰς τὴν κόρη του νὰ φέρῃ τὸ κουτὶ ποὺ μετροῦν τὰ φλουριά. Ἐκείνη, πονηρή, συλλογίστηκε: «Μωρέ, ἀλήθεια νἆναι αὐτὰ ποὺ μᾶς εἶπε ἡ ἀλεπού, ἢ μήπως κι' ἤθελε νὰ μᾶς κοροϊδέψῃ;»

Πιάνει κι' ἀλοίφει τὸν πάτο τοῦ κουτιοῦ μὲ μέλι.

«Ἂν μετρήσουνε στ' ἀλήθεια τόσα φλουριά, κάποιο θὰ κολλήσῃ στὸν πάτο», σκέφθηκε.

Δίνει τὸ κουτὶ τῆς ἀλεποῦς, τὸ παίρνει ἐκείνη, προσκυνᾷ καὶ φεύγει. Πάει στὸ σπίτι τοῦ ἀμπελᾶ, κρατᾷ τὸ κουτὶ πέντε-ἕξη μέρες γιὰ νὰ φανῇ ὅτι στ' ἀλήθεια μετρούσανε φλουριά, κι' ὕστερα κολλᾷ τὰ τέσσερα φλουριὰ ποὺ εἶχαν, στὸν πάτο τοῦ κουτιοῦ. Ὁ ἀμπελὰς ὁ κακομοίρης ἄρχισε νὰ μοιρολογιέται.

— Πώ, πώ, τῆς λέει, πάνε τὰ λεφτούλια μου. Ἐσὺ θὰ μὲ καταντήσῃς νὰ μὴν ἔχω ψωμὶ νὰ φάω.

—Ἄφησέ νὰ κάνω ὅ,τι πρέπει κι' ἔννοια σου, τοῦ λέει ἡ ἀλεπού.

Παίρνει τὸ κουτί, τὸ πάει στὸ βασιλιά. Κοιτάζει ἡ βασιλοπούλα στὸν πάτο, τί νὰ δῇ; Σὲ κάθε ἄκρη τοῦ κουτιοῦ ἤτανε κι' ἀπ' ἕνα φλουρὶ κολλημένο. Τᾶχασε ἡ βασιλοπούλα.

—Ἀλήθεια εἶπε ἡ κυρὰ-Μαριώ, λέει. Φλουριὰ μετρήσανε δῶ μέσα.

Πέρασε κάμποσος καιρός, καὶ λέει ἡ ἀλεπὸ τοῦ ἀμπελᾶ:

— Νὰ πουλήσῃς τὴ γίδα σου καὶ τὸ γαϊδαρό σου.

— Τί λές, κυρὰ-Μαριώ, τῆς λέει ὁ ἀμπελάς. Καὶ πῶς θὰ πηγαίνω ἐγὼ στὰμπέλι μου, καὶ ποῦ θὰ βρίσκω λίγο γαλατάκι γιὰ νὰ πίνω;

— Κάνε ὅπως σοῦ λέω κι' ἔννοια σου. Δὲ σοῦπα πῶς θὰ σὲ κάνω βασιλιᾶ;

Τί νὰ κάνει ὁ ἀμπελάς; Πουλάει

«—Μὴ μὲ σκοτώσῃς κι' ἐγὼ θὰ σὲ κάνω βασιλιά!»
(Σελ. 146, στ. α'.)

τὴ γίδα του καὶ τὸ γαϊδούρι του καὶ παίρνει δέκα φλουριά.

Τραβάει ἡ ἀλεποῦ γραμμὴ στὸ βασιλιά.

— Ἀφέντη βασιλιά, τοῦ λέει, μοῦ εἶπε ὁ ἀφέντης μου ὁ ἀμπελὰς νὰ μοῦ δώσῃς τὸ κουτὶ ποὺ μετρᾶτε τὰ φλουριά, ἐκεῖνο ποὺ μοῦ ἔδωσες καὶ τὶς προάλλες, γιατὶ τοῦ ἦρθαν πάλι ἑξήντα καράβια φορτωμένα μὲ φλουριὰ καὶ δὲν ἔχει κουτὶ νὰ τὰ μετρήσῃ.

Τὰ ἔχασε πιὰ ὁ βασιλιάς.

— Μωρέ, λέει, κι' ἄλλα καράβια τοῦ ἦρθαν αὐτουνοῦ τοῦ ἀμπελᾶ; Πόσο πλούσιος πιὰ εἶναι;

Λέει τῆς κόρης του νὰ φέρῃ τὸ κουτί, ἐκείνη τὸ ἀλοίφει πάλι μὲ μέλι καὶ τὸ δίνει τῆς ἀλεποῦς.

Τὸ παίρνει ἡ ἀλεπού, τὸ κρατάει πέντ' ἕξη μέρες, ὕστερα κολλάει ἀράδα-ἀράδα καὶ τὰ δέκα φλουριὰ στὸν πάτο τοῦ κουτιοῦ. Νὰ κλαίῃ ὁ ἀμπελάς, νὰ σκούζῃ:

— Μωρὲ δὲν κρατᾶς κανένα, νὰ πάρουμε λίγο ψωμάκι ποὺ ἔγω ξενηστικωθεῖ; ἔλεγε τῆς κυρὰ-Μαριώς.

— Σώπα σύ, κι' ὅταν θὰ σὲ κάνω βασιλιά, θὰ τρῶς ὅσο σοῦ ἀρέσει.

Σὰν κόλλησε ὅλα τὰ φλουριά, παίρνει τὸ κουτὶ καὶ τὸ πάει πάλι στὸ βασιλιά. Κοιτάζει ἡ βασιλοπούλα καὶ βλέπει δέκα φλουριὰ κολλημένα στὸν πάτο τοῦ κουτιοῦ. Τότε πιὰ θάμασε στ' ἀλήθεια.

— Φαντάσου, λέει, πλούσιος ποὺ θἄναι αὐτὸς ὁ ἀμπελάς!

Σὲ λίγες μέρες λέει ἡ ἀλεποῦ στὸν ἀμπελᾶ:

— Τώρα νὰ πουλήσῃς τἀμπέλι σου.

— Καλέ, τἀμπέλι μου νὰ πουλήσω; Τί λές, κυρὰ Μαριώ! Καὶ πῶς θὰ μείνω ἐγὼ χωρὶς τίποτα;

— Δὲν εἶπαμε πὼς θὰ σὲ κάνω βασιλιά; Πούλησε τἀμπέλι σου καὶ μὴ σὲ νοιάζει.

Πουλάει ὁ κακομοίρης ὁ ἀμπελὰς τὸ ἀμπέλι του καὶ παίρνει τριάντα λίρες. Τραβάει ἡ ἀλεποῦ μιὰ καὶ δυὸ στὸ βασιλιά.

— Ἀφέντη βασιλιά, τοῦ λέει, μοῦ εἶπε ὁ ἀφέντης μου ὁ ἀμπελᾶς νὰ μοῦ δώσῃς ἐκεῖνο τὸ κουτὶ ποὺ μετρᾶνε τὶς λίρες, γιατὶ τοῦ ἦρθαν ἑβδομήντα καράβια φορτωμένα λίρες καὶ δὲν ἔχει κουτὶ νὰ τὶς μετρήσῃ.

— Τί; λέει ὁ βασιλιάς, ἑβδομήντα καράβια λίρες; αὐτὸς θὰ ἔχει πιὸ πολλὰ κι' ἀπὸ μένα!

Λέει τῆς κόρης του νὰ φέρῃ τὸ κουτὶ ὅπου μετράνε τὶς λίρες. Πιάνει ἐκείνη καὶ ἀλείφει πάλι τὸν πάτο μὲ μέλι.

Τὸ δίνει τῆς ἀλεποῦς, τὸ παίρνει ἐκείνη καὶ τὸ κρατάει στὸ σπίτι δέκα μέρες. Ὕστερα κολλάει ἀράδα-ἀράδα καὶ τὶς τριάντα λίρες στὸν πάτο του. Νὰ δέρνεται ὁ ἀμπελάς, νὰ χτυπιέται:

— Πώ, πώ, κυρὰ-Μαριώ, ἐσὺ μ' ἐχαντάκωσες. Πούλησα τὸ μούστο μου καὶ δὲν εἶδα δεκάρα, πούλησα τὴ γίδα μου καὶ τὸ γαϊδούρι μου καὶ δὲν εἶδα δεκάρα, πούλησα τἀμπέλι μου καὶ δὲν εἶδα δεκάρα. Ἐμένα δὲν μοῦ μένει πιὰ παρὰ νὰ πάω νὰ πνιγῶ.

— Ἔννοια σου, τοῦ λέει ἡ κυρὰ-Μαριώ, κι' ἐγὼ θὰ σὲ κάνω βασιλιά. Λίγη ὑπομονὴ νἄχῃς.

Παίρνει τὸ κουτὶ καὶ τὸ πάει στὸ βασιλιά. Τὸ βλέπουνε ὁ βασιλιὰς κι' ἡ βασιλοπούλα ποὺ εἶχε στὸν πάτο του πενήντα λίρες κολλημένες, καὶ δὲν ξέρανε τί νὰ ποῦνε ἀπὸ τὸ σάστισμά τους.

Παίρνει ὁ βασιλιὰς τὴν κόρη του κατὰ μέρος καὶ τῆς λέει:

— Κόρη μου, νὰ στείλουμε προξενιὰ στὸν ἀμπελά, τὸν παίρνεις ἄντρα;

— Ἀκοῦς ἐκεῖ, πατέρα μου, τὸν παίρνω, λέει ἐκείνη.

Γυρίζει ὁ βασιλιὰς καὶ λέει τῆς ἀλεποῦς:

— Δὲ μοῦ λές, κυρὰ-Μαριώ, παίρνει

«—Ἀφέντη βασιλιά!» (Σελ. 145, στ. β'.)

ὁ ἀφεντικός σου τὴ βασιλοπούλα γιὰ γυναῖκα;

— Ἀφέντη βασιλιά μου, ξέρεις ποιὸς εἶναι ὁ ἀφεντικός μου; λέει ἡ ἀλεπού. Ἐκεῖνος κοιμᾶται σὲ χρυσὰ κρεβάτια καὶ τρώει μὲ χρυσὰ πηρούνια, ποὺ δὲν τἄχεις δῆ οὔτε στὸν ὕπνο σου. Δὲν ξέρω ἂν θὰ καταδεχθῇ νὰ πάρῃ τὴ βασιλοπούλα γιὰ γυναῖκα. Ὅμως ἐγὼ θὰ τοῦ τὸ πῶ κι' αὔριο θὰ σοῦ φέρω τὴν ἀπάντηση.

— Καλά, λέει ὁ βασιλιάς.

Φεύγει ἡ κυρὰ-Μαριώ, τσακώνει ἕνα κοτόπουλο στὸ δρόμο, γιὰ νὰ τὸ φᾶνε μὲ τὸν ἀμπελᾶ ποὺ ἦταν ὁ κακομοίρης ξενηστικωμένος.

— Ἔ, τοῦ λέει, τελείωσε ἡ δουλειά σου. Ὁ βασιλιὰς σοῦ στέλνει προξενιὰ νὰ πάρῃς τὴ θυγατέρα του γιὰ γυναῖκα.

— Ἀϊντε ἀπὸ κεῖ, κυρὰ-Μαριώ, ποὺ θὰ μὲ πάρῃ ἡ βασιλοπούλα. Ἐγὼ δὲν ἔχω ψωμὶ νὰ φάω καὶ θὰ γίνω γαμπρὸς τοῦ βασιλιᾶ;

— Καλά, θὰ δῆς, λέει ἡ κυρὰ-Μαριώ.

Πάει τὴν ἄλλη μέρα στὸ βασιλιὰ καὶ τοῦ λέει:

— Ἀφέντη βασιλιά μου, μοῦ εἶπε ὁ ἀφέντης μου ὁ ἀμπελὰς πὼς δέχεται νὰ πάρῃ τὴν κόρη σου γυναῖκα.

Χαρὰ πιὰ ὁ βασιλιὰς ποὺ θὰ ἔκανε τόσο πλούσιο γαμπρό!

— Νὰ πῆς τοῦ ἀφεντικοῦ σου, λέει τῆς ἀλεποῦς, ὅτι τὴν Κυριακὴ θὰ γ[illegible] νουν οἱ γάμοι, καὶ νἄρθῃ γιὰ νὰ σ[illegible] φανώσουμε.

Πάει ἡ ἀλεποῦ τρεχάλα σπίτι.

— Ἔλα, λέει τοῦ ἀφεντικοῦ της, [illegible] ἑτοιμαστῆς τὴν Κυριακή, νὰ πᾷς νὰ π[illegible] ρῆς τὴ βασιλοπούλα.

— Μωρέ, μὲ τὰ κουρέλια ποὺ φορ[illegible] θὰ πάω νὰ πάρω τὴ βασιλοπούλα; λ[illegible] ἐκεῖνος.

— Τί σὲ νοιάζει ἐσένα; ἐγὼ θὰ [illegible] κάνω ὅλα.

Ξημέρωσε λοιπὸν ἡ Κυριακὴ καὶ [illegible] κίνησαν ἡ ἀλεποῦ κι' ὁ ἀμπελάς, [illegible] πᾶνε νὰ πάρουν τὴ βασιλοπούλα. Ὅτα[illegible] κοντοζυγώνανε στὴν πολιτεία, σ' ἕν[illegible] κακοσκάλι, λέει ἡ ἀλεπού:

— Τώρα ἐσὺ νὰ σταθῆς ἐδῶ, κι' ἐγ[illegible] θὰ πάω ὥς τὸ παλάτι μιὰ στιγμὴ κ[illegible] θὰ γυρίσω πίσω.

Ἔμεινε λοιπὸν ὁ ἀμπελὰς στὸ δρόμ[illegible] κι' ἔτρεξε ἡ ἀλεποῦ στὸ παλάτι. Ἐκ[illegible] περίμεναν τὸν γαμπρό, ἑτοίμαζαν γ[illegible] τὸ γάμο καὶ στόλιζαν τὴ νύφη. Πάει [illegible] ἀλεποῦ καὶ λέει:

— Ἄχ, βασιλιά μου, τί πάθαμε! Β[illegible] κεῖ ποὺ ἐρχόμαστε μὲ τὸν ἀφεντικό[illegible] μου μέσα στὸ χρυσὸ ἁμάξι, ἔσπασε [illegible] ρόδα τοῦ ἁμαξιοῦ κι' ὁ ἀφεντικός μ[illegible] κυλίστηκε στὴ λάσπη καὶ λίγο ἔλειψ[illegible] νὰ σκοτωθῆ. Καὶ τώρα ντρέπεται [illegible] ἔρθῃ ποὺ λερώθηκαν τὰ ρούχα του.

— Μπά, λέει ὁ βασιλιάς, καὶ δὲν τοῦ[illegible] δίνουμε ἄλλα γιὰ νἀλλάξῃ;

Πιάνει καὶ δίνει τῆς κυρὰ-Μαριώς μ[illegible] ἀλλαξιὰ βασιλικὴ ὁλόχρυση, μὲ τὸ σπ[illegible] θί, μὲ τὰ παπούτσια, μὲ ὅλα. Τὴν παίρ[illegible] νει ἐκείνη καὶ πάει τρεχάλα στὸν ἀφεντικό της.

— Ἀϊντε, τοῦ λέει, ντύσου γρήγορα. Ντύνεται ἐκεῖνος, συγυρίζεται.

— Ἀμ' τώρα, λέει τῆς ἀλεποῦς, πῶς θὰ ξυριστῶ ποὺ ἔχω γένεια μιὰ ὀργυ[illegible] καὶ δὲν ἔχω οὔτε πεντάρα πάνω μου;

— Κι' αὐτὸ θὰ γίνῃ, μὴ σὲ νοιάζει, λέει ἡ ἀλεπού. Ἅμα πᾶμε στὸν κουρέα, νὰ πῆς πῶς ἔπεσε τὸ πορτοφόλι σου στὶς λάσπες.

Τὸν πάει στὸν καλύτερο κουρέα. Ἐκεῖ πιὰ νὰ τσακιστοῦνε ποιὸς νὰ τὸν πρωτοπεριποιηθῆ. Ἄλλος νὰ τοῦ φέρνει τὴν καρέκλα, ἄλλος νὰ τοῦ δένει τὴν πετσέτα, ἄλλος νὰ τὸν ξυρίζει, Ὅταν πιὰ τελείωσαν, βάζει ἐκεῖνος τὸ χέρι του στὴν τσέπη γιὰ νὰ πληρώσῃ.

— Ἄχ, τί ἔπαθα, λέει, πάει τὸ πορτοφόλι μου! Θὰ μοῦπεσε ἐκεῖ ποὺ ἔσπασε τἄμαξι.

— Μπά, καὶ γι' αὐτὸ πικρένεσαι, ἄρχοντά μου; τοῦ λένε. Πήγαινε κι' ὅπότε ἔχεις εὐχαρίστηση, μᾶς πληρώνεις.

Φτάνουν πιὰ ὁ ἀμπελᾶς κι' ἡ ἀλεποῦ στὸ παλάτι· ὑποδοχὲς ἐκεῖ, πράγματα! Τοῦ παρουσιάζουν καὶ τὴ βασιλοπούλα.

— Πῶς σοῦ φαίνεται; τὸν ρωτοῦν.

— Καλὴ καὶ ἄξια, λέει ἐκεῖνος.

Ἔγινε τὸ στεφάνωμα καὶ κάτσανε στὸ τραπέζι νὰ φᾶνε. Ὁ γαμπρὸς εἶχε στὰ δεξιὰ τὴ νύφη, στἀριστερὰ τὴν ἀλεπού.

Ὅταν φάγανε, λέει ὁ βασιλιάς:

— Δὲν σηκωνόσαστε τώρα νὰ χορέψουμε;

Λέει ἡ ἀλεποῦ τοῦ ἀμπελᾶ:

— Νὰ πῆς πὼς θὰ χορέψουμε στὸ σπίτι μας.

Λέει κι' ἐκεῖνος:

— Ἐμεῖς θὰ χορέψουμε στὸ σπίτι μας.

Ἀπὸ μέσα του ὅμως συλλογιζόταν:

— Μωρὲ ποιὸ σπίτι μοῦ λέει ἡ κυρὰ-Μαριώ; Ἐκεῖνο τὸ παλιοκάλυβο;

Κατὰ τὶς κονταγὲς πιά, σὰν τέλειωσε τὸ γλέντι, βγῆκαν νὰ ξεβγάλουν τὴ νύφη. Μπροστὰ ἡ κυρὰ-Μαριὼ καβάλλα σ' ἕνα ἄτι, πίσω ἡ νύφη κι' ὁ γαμπρός, κι' ὁ βασιλιὰς μὲ τὴ δωδεκάδα του καβάλλα στ' ἄτια τους.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

GIOVANNI PASCOLI

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

I

Μετὰ χορτότοι σκώθηκαν. Τοὺς σβώλους
ἔσπασε τὸ ἄροτρο τῆς γῆς τῆς μαύρης
πίσω ἀπὸ τὶς πεινασμένες ἀγελάδες.

Ἡ Ρόζα μὲ τὴ Βιόλα, ἀπ' τὴν παρέα,
μὲ τὴ δικέλα στάλισαν τοὺς χοίρους.
Βιαζόταν ὁ πατέρας νὰ τελειώσουν.

Ἥσυχα διάβηκε σήμερα ἡ μέρα.
Ὁ ἥλιος κρύφτηκε, δὲν ξαναβγῆκε,
κι' ὥς τὴ βουνοκορφὴ 'χε συννεφιάσει.

Κρότοι παντοῦ καὶ χρώματα περίσσια,
πέφταν τὰ φύλλα· δὲ γροικιόταν ἄλλο
μέσ' στοὺς ἀγροὺς ἀπὸ τοὺς δουλευτάδες.

Μόνο ἀστραπὲς ἐτρέμαν κάθε τόσο·
τἄροτρα πιὰ ἐπάψαν νὰ ὀργώνουν,
μὰ τὴ σπορὰ τὴν εἶχανε τελειώσει.

Ἠρθ' ἡ βραδυὰ κ' οἱ δρόμοι σκοτεινιάσαν.

II

Κ' οἱ ἀγελάδες γύριζαν στοὺς σταύλους·
κι' ὁ κόσμος στὸ δρόμο φλυαρώντας,
μὲ δικέλες, κατέβαινε, στὴν πλάτη.

Καὶ νά, παντοῦθε ὁ ἑσπερινὸς σημαίνει·
χτύπησε ἡ καμπάνα τοῦ χωριοῦ μας,
χτύπησε καὶ ψηλὰ τὸ ρημοκκλήσι.

Σὰν ἐλαφρὰ στὸν οὐρανὸ κουδούνια·
ντὶν-ντόν, ντὶν-ντόν. Νάνι, παιδάκια,
ὕπνο γλυκό. Ἡ μέρα εἶχε τελειώσει.

Κι' ὁ ἥλιος ἄναβε κάθε καμπάνα,
κι' ἡ κούνια τὰ μικρὰ παιδιὰ δεχόταν,
μὲ τὸ ψιθύρισμα τοῦ «νάνι-νάνι»,

Καὶ τὰ σήμαντρα «νάνι-νάνι»! τόνα
τἄλλο «ντὶν-ντόν, ντὶν-ντόν», καὶ τὰ γλωσ-
ἀνέμιζαν στὴ μαύρη σκοτεινάδα. [σίδια

Νάνι, παιδί, καὶ σήμαινε ἡ καμπάνα.

III

Μπρὸς στὴ μπασιὰ στεκόταν ἡ μητέρα
σὰν ἄκουσε τὸν ἦχο τῆς καμπάνας
τῆς ἐκκλησιᾶς, ποὺ μόλις ἐφαινόταν.

Καὶ μιὰ ἀστραπὴ φώτισε τὸ ρημόδι,
κι' ὁλόλευκοὺς ἐφώτισε τοὺς δρόμους·
καὶ μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε νὰ λέῃ:

«Εἰν' ἡ γιορτὴ τῆς μέρας ποὺ πεθαίνει!»

(Ἀπὸ τὸ Ἰταλικό) ΣΠΥΡΟΣ Μ. ΑΝΝΙΝΟΣ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΓ'.

Ἦταν δυὸ ἀγόρια κι' ἕνα κορίτσι. Ὁ Χρονάκης τὰ γνώρισε ἀπὸ μακριά:

— Μπά! εἶπε· ὁ Φῶκος, ὁ Κίτσος κι' ἡ Πελαγίτσα, ἡ ξαδέρφη τους! Πῶς τὄπαθαν;

Τὄπαθαν γιατ' ἦταν τὰ πιὸ κουτὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ. Ὅ,τι νὰ τοὺς ἔλεγες, τὸ πίστευαν: πὼς πέταξε ἕνας γάϊδαρος, πὼς ἔκανε αὐγὸ ἕνας κόκκορος, πὼς ἔμαθε γράμματα ἕνας σκύλος... Ἔτσι πίστευαν καὶ τὴν προκήρυξη τοῦ Θηριοτροφείου κι' ἔτρεχαν τώρα νὰ ἰδοῦν πράμματα καὶ θάμματα.

—Ἔρχουν-ταί! Ἔρχουν-ταί! Ἔρχουν-ταί!.. ἄρχισε νὰ φωνάζῃ τραγουδιστὰ ὁ Τοτός.

Βγῆκε τότε κι' ὁ Γεωργάκης. Καὶ σὲ λίγο οἱ τρεῖς σύντροφοι ὑποδέχτηκαν στὴν καγγελόπορτα —δεξιὰ —τοὺς τρεῖς μικροὺς μουστερῆδες

— Μὴν ἄρχισε ἡ παράσταση; ρώτησε λαχανιασμένος ὁ Φῶκος.

—Ὄχι ἀκόμα! Μὰ θὰ μπῆτε;

— Βέβαια καὶ θὰ μποῦμε· ἀφοῦ θὰ πληρώσουμε;..

—Ὁρίστε λοιπόν, πληρώστε.

Ὁ Χρονάκης τοὺς ἔδωσε τὰ μπιλλιέτα τους, — ἀπὸ ἕνα κόκκινο χαρτάκι, ποὺ ἔγραφε ἀπάνω «Γενικὴ εἴσοδος, μιὰ δραχμὴ» — καὶ πῆρε τρεῖς δραχμές,

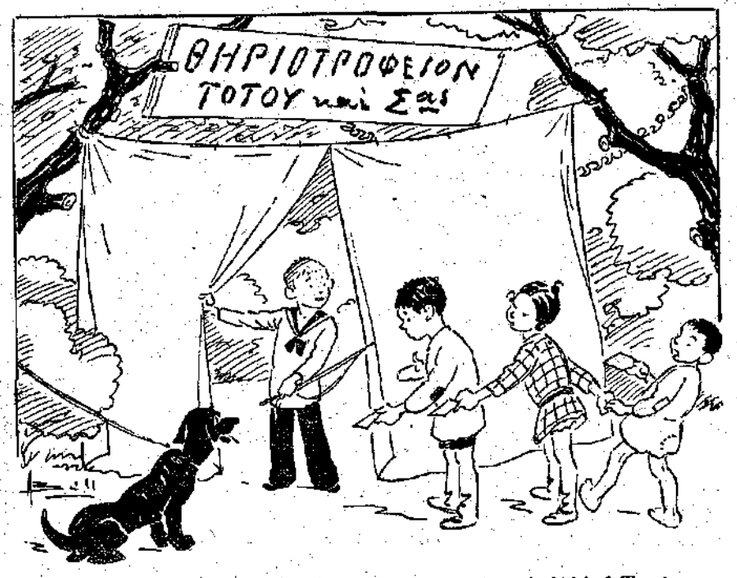

ὅλο πενταροδεκάρες. Ἔλειπαν μάλιστα δεκαπέντε λεπτά, ἀλλὰ ὁ Τοτός, μεγαλόψυχος, εἶπε:

— Δὲν πειράζει. Ἐμπᾶτε.

Ὁ Φῶκος, ὁ Κίτσος κι' ἡ Πελαγίτσα πέρασαν ἀπὸ τὴν καγγελόπορτα, ἔκαμαν λίγα βήματα μέσα καὶ βρέθηκαν μπροστὰ σ' ἕνα μπεντέ, δηλαδὴ σὲ δυὸ σεντόνια περασμένα σ' ἕνα σκοινί, ποὺ ἡ μιά του ἄκρη ἦταν δεμένη σ' ἕνα δέντρο κι' ἡ ἄλλη σ' ἕν' ἄλλο. Ἀπὸ πάνου, σχεδὸν καταμεσίς, στημένη κι' αὐτὴ στὰ κλαδιὰ ἑνὸς δέντρου, ἦταν ἡ περίφημη ἐπιγραφὴ «Θηριοτροφεῖον Τοτοῦ καὶ Συντροφίας». Καὶ κοντὰ στὸ ἄνοιγμα τοῦ μπεντέ, δεμένος μὲ μιὰν ἁλυσίδα,—γιὰ νὰ μὴ φεύγῃ βέβαια, —στεκόταν ὁ σκύλος, ὁ Ἀράπης.

Ὁ Τοτὸς παραμέρισε τὸ μπεντέ, γιὰ νὰ περάσουν οἱ μουστερῆδες.

—Ὁρίστε! ἐδῶ-μέσα θὰ γίνῃ ἡ παράσταση...

— Μὴ μᾶς φάῃ τὸ σκυλί; ρώτησε ἡ Πελαγίτσα.

—Ἅμα ἔχετε μπιλλιέτα, δὲ σᾶς πειράζει. Δεῖξτε τού τα! Εἶναι ὁ πορτιέρης μας!

Τὰ κουτόπαιδα τὸ πίστευαν. Καὶ περνώντας, ἔδειξαν στὸν Ἀράπη τὰ κόκκινα χαρτάκια. Φυσικά, ὁ ἥμερος σκύλος δὲν εἶχε καμμιὰ ὄρεξη νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἴσοδο σὲ παιδιὰ ποὺ τὰ ὁδηγοῦσε ὁ κ. Τοτός. Τοὺς κούνησε μάλιστα καὶ τὴν οὐρά του.

— Βλέπετε, τοὺς εἶπε τότε ὁ Τοτός. Εἶναι σκύλος τῆς Ὠκεανίας, γυμνασμένος νὰ κάνῃ τὸν ποστιέρη σὲ Θηριοτροφεῖα. Ἂν κάνατε νὰ μπῆτε χωρὶς μπιλλιέτα, θὰ σᾶς ξέσχιζε. Τώρα σᾶς κάνει χαρές . . .

— Περίεργο ! εἶπε ἡ Πελαγίτσα. Ἰδές, Φῶκο, πόσο μοιάζουνε μὲ τοὺς δικούς μας οἱ σκύλοι τῆς Ὠκεανίας ! Ἀλήθεια ὅμως, θὰ μᾶς ξέσχιζε, ἂν δὲν εἴχαμε μπιλλιέτα ;

— Μπορεῖς νὰ δοκιμάσῃς, κορίτσι μου, ἀποκρίθηκε ὁ Τοτός. Ἔβγα μιὰ στιγμὴ ἔξω καὶ ξαναγύρισε χωρὶς μπιλλιέτο. Κι' ἂν δὲ σὲ κάνῃ κομμάτια, νὰ σᾶς δίνω πίσω τὶς τρεῖς δραχμές.

— Ὄχι ! ὄχι ! εὐχαριστῶ ! φώναξε φοβισμένη ἡ Πελαγίτσα.

— Μὰ γιὰ νὰ πιστέψῃς . . .

— Τὸ πιστεύω, τὸ πιστεύω ! . .

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
(Ἐθνικὸν Ἀριστεῖον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

μὲ σκίτσα τῆς δ. ΛΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

1. Τὸ ταξίδι ὡς τὸν πρῶτο σταθμό.

Στὴν ἀρχὴ πηγαίναμε σχεδὸν ἀμίλητοι. Κοιτάζαμε μόνο,—καὶ μὲ ἀχόρταγα μάτια ἐμεῖς τὰ παιδιά, — τὶς τοποθεσίες ποὺ περνούσαμε. Ὡς ἕνα διάστημα, μοῦ ἦταν γνωστές· γιατὶ κάμποσες φορὲς εἶχα προχωρήσει ὣς τὸ γειτονικό μας χωριό, σὲ περίπατο μὲ τοὺς δικούς μου ἢ σ' ἐκδρομὴ μὲ ὅλο τὸ σχολεῖο. Μ' ἀπὸ κεῖ πέρα, ὅ,τι ἔβλεπα μοῦ ἦταν ἄγνωστο, ὅπως καὶ ἀπὸ Φάνη καὶ στὴ Νίγα. Μόνο ὁ Πανάγαρης, πολυτάξιδος, ἤξερε τὰ μέρη καὶ μᾶς ἔλεγε τὰ ὀνόματά τους.

Ὡς καὶ τὰ βουνὰ ποὺ μᾶς περίζωναν μακρινά, ἀπὸ κεῖ φαίνονταν ἀλλοιώτικα· ἢ παρουσιάζονταν κι' ἄλλα, πιὸ μακρινὰ ἀκόμη. Καὶ στὸν κάμπο ἢ στὰ ριζοβούνια, τὰ χωριὰ καὶ τὰ χωριουδάκια διαδέχονταν τόνα τ' ἄλλο. Συχνὰ βλέπαμε καὶ βίλλες μοναχικές, ἀνάμεσα σὲ δέντρα ἢ ἀμπέλια. Περνούσαμε κι' ἀπὸ στάνες, ποὺ τὰ πρόβατά τους ἔβοσκαν σκόρπια στὸ πράσινο λιβάδι, καὶ τὰ σκυλιά τους ἔρχονταν ὣς τὸν ὄχτο καὶ γαύγιζαν τὸ κάρρο μας ἄγρια. Ἐννοεῖται πὼς κι' ὁ Μαυροῦκος ἔκανε τότε τὸ χρέος του . . .

Μὰ κι' ἄλλα κάρρα, λογῆς - λογῆς, ξεπερνοῦσαν τὸ δικό μας ἢ ἐρχόνταν ἀντίθετα καί, τὴ στιγμὴ ποὺ ἀνταμωνόμαστε, ἀμαξάδες κι' ἐπιβάτες, ὅλο σχεδὸν χωριάτες καὶ χωριατόπουλα,—μᾶς καλημέριζαν, κοιτάζοντας περίεργα τὸ ζωοθιασό μας καὶ μάλιστα τάσπρα πουτίκια ποὺ τοὺς ἔκαναν μεγάλη ἐντύπωση.

—Φαντάσου ἂν εἶχα καὶ τὴ μαϊμοῦ! εἶπε μιὰ στιγμὴ ὁ Πανάγαρης.

—Μὰ ἔχετε καὶ μαϊμοῦ ; τὸν ρώτησα.

—Ὄχι, παιδί μου, δὲν ἔχω πιά . . . Εἶχα μιὰ πολὺ ἔξυπνη, ποὺ μοῦ ψόφησε. Ἡ μιλιὰ τῆς ἔλειπε, μὰ σ' ὅλα τἄλλα ἦταν σὰν ἄνθρωπος. Ποῦ νὰ ξαναβρῶ τέτοια μαϊμοῦ ! . .

— Τί κρίμα νὰ σᾶς ψοφήσῃ ! . . φώναξα χωρὶς νὰ θέλω.

— Καὶ μόνο ἡ μαϊμού ; Νὰ ξέρατε πόσα σκυλιὰ εἶχα, ὅλα γυμνασμένα περίφημα. Ἀλλὰ ἕνας κακὸς ἄνθρωπος, ἐχθρός μου φθονερός, τοὺς ἔρριξε φόλες

«Τὰ σκυλιὰ μᾶς γαυγίζανε ἄγρια . . .»
(Σελ. 148, στ. α'.)

καὶ μοῦ τὰ φαρμάκωσε. Μόνο ὁ Μαυροῦκος μοῦ ἔμεινε.

—Ἀ, τί κακὸς ἄνθρωπος ποὺ θᾶταν αὐτός ! φώναξα χωρὶς νὰ θέλω. Μὰ γιατὶ δὲν παίρνετε κι' ἄλλα σκυλιά : Δὲ θᾶταν δύσκολο νὰ βρῆτε . . .

—Ὤ, καθόλου δύσκολο δὲ θᾶταν νὰ βρῶ σκυλιά, ἀφοῦ, βλέπεις, βρίσκω καὶ παιδιά, ἀποκρίθηκε ὁ Πανάγαρης χαμογελώντας.

Μὰ σοβαρεύτηκε ἀμέσως καὶ πρόσθεσε:

— Τὸ δύσκολο θᾶταν νὰ τὰ γυμνάσω. Εἶμαι γέρος πιά . . . δὲν ἔχω τὴν ὑπομονὴ ποὺ χρειάζεται . . .

Καὶ σώπασε, συλλογιζόμενος ἴσως τὰ περασμένα . . .

Εἴχαμε ἀρχίσει νὰ μιλοῦμε καὶ τὸ ταξίδι γινόταν πιὸ εὐχάριστο. Ὁ πιὸ σιωπηλὸς ἀπ' ὅλους μας ἦταν ὁ Φάνης. Ποτὲ δὲν εἶχε πάρα πολλὰ λόγια αὐτὸ τὸ παιδί· κι' ἐπειδὴ καταγόταν ἀπὸ τὴ Σπάρτη, ὁ Πανάγαρης ἔλεγε πὼς σὰ Λάκωνας τοῦ ἄρεσε νὰ λακωνίζῃ.

Τῆς Νίνας ὅμως τὸ στοματάκι, ὅταν ἄρχιζε, δὲν ἔπαυε. Κι' ἦταν μιὰ χαρὰ νὰ κούβῃ κανένας τὴν ὁμιλία της, ποὺ ἔμοιαζε μὲ κελάϊδημα φαιδροῦ πουλιοῦ. Γι' αὐτὸ κι' ὁ Πανάγαρης τὴν ἔλεγε γαλιάντρα. Μὰ ἡ ὁμιλία της δὲν ἦταν καὶ καθαυτὸ παιδιάτικη φλυαρία. Μὲ τὴ ζωὴ ποὺ ἔκανε, ἡ μικρὴ εἶχε μεγαλώσει σὰν πιὸ γλήγορα, εἶχε μάθει ἀρκετὰ τὸν κόσμο καὶ μιλοῦσε μὲ περισσότερη γνῶση ἀπὸ ἕνα κορίτσι τῆς ἡλικίας της ἢ καὶ μεγαλύτερο. Τῆς δικῆς μας ἄξαφνα τῆς Μαρούλας, τῆς χωριατοπούλας, ποὺ δὲ βγῆκε ποτέ της, ἀπὸ τὸ χωριό, θὰ μποροῦσε ἐξαίρετα νὰ τῆς κάνῃ τὴ δασκάλα.

Τὰ τραντάγματα τοῦ κάρρου,—κι' ἔκανε πολλὰ ὅπου ὁ δρόμος ἦταν χαλασμένος,— μᾶς διασκέδαζαν κι' αὐτὰ ἀντὶ νὰ μᾶς πειράζουν. Γιατὶ ὅλοι ἤμαστε συνηθισμένοι νὰ πηγαίνωμε μὲ κάρρο. Κι' ἐγὼ σὰν παιδὶ τοῦ χωριοῦ, κι' ὁ Πανάγαρης μὲ τὸ θιασό του σὰν περιπλάνητοι. Καθὼς μοῦ ἔλεγαν τὰ παιδιά, αὐτοὶ ταξίδευαν μ' ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ μεταγωγικά. Μὲ κάρρο, μὲ σούστα, μὲ σιδερόδρομο,—αὐτοκίνητα δὲν ἦταν ἀκόμα κεῖνο τὸν καιρό, — μὲ βαπόρι, μὲ καΐκι, μὲ βάρκα. Κάποτε καὶ μὲ τὰ πόδια τους, ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό, ὅταν δὲν εἶχαν ἀνάγκη νὰ κουβαλήσουν ὅλα τους τὰ πράματα κι' ἡ ἀπόσταση δὲν ἦταν πολὺ μεγάλη.

— Καὶ τώρ' ἀκόμα, ἔλεγε ὁ Πανάγαρης, ἂν δὲ βιαζόμαστε νὰ φτάσωμε στὴν Πάτρα, γιὰ νὰ κάμωμε κεῖ τὴν ἑβδομάδα τῆς Λαμπρῆς,—καὶ θὰ κερδίσουμε πολλὰ τέτοιες μέρες σὲ μιὰ μεγάλη πόλη σὰ τὴν Πάτρα, — θὰ στέλναμε τὰ πράματα μὲ τὸ σιδερόδρομο νὰ μᾶς περιμένουν ἐκεῖ, καὶ μεῖς μὲ τὰ ζῶα μας καὶ μὲ τὰ ὀρ.ανά μας, θὰ πηγαίναμε σιγὰ-σιγὰ μὲ τὰ πόδια μας—«ποδαρόδρομο» ποὺ λένε, — καὶ θὰ στεκόμαστε σὲ κάθε χωριὸ ἢ πόλη ποὺ θ' ἀπαντούσαμε, νὰ δίναμε ἀπὸ μιὰ παράσταση καὶ νὰ ξεκουραζώμαστε.

2. Στὸ Αἴγιο

Ὡστόσο κι' αὐτὸ ἔγινε μιὰ φορά, πρὶν νὰ φτάσουμε στὸ Αἴγιο.

Μισὴ ὥρα μετὰ τὸ μεσημέρι, σταματήσαμε σ' ἕνα χωριὸ γιὰ νὰ φάμε, νὰ ἡσυχάσουμε λίγο καὶ νὰ ξεκουραστοῦν τὰ καϊμένα τ' ἄλογα.

Ἦταν ἕνα χωριό,—ποὺ τώρα δὲ θυμοῦμαι τ' ὄνομά του, — λίγο πιὸ μικρὸ μὰ πιὸ ὄμορφο ἀπ' τὸ δικό μας. Στὰ πόδια ἑνὸς χαριτωμένου λόφου ποὺ τὸ προστάτευε, καὶ στὸ πλάϊ μιᾶς λίμνης ποὺ ἔμοιαζε μὲ καθρέφτη, ἦταν περικυκλωμένο ἀπὸ ἀμπέλια καὶ τὰ σπιτάκια του ἄσπριζαν μέσα σὲ μιὰ πρασινάδα, ποὺ φαινόταν σὰ χρυσὴ κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο. Στὸ ἄλλο του πλάϊ, μακριά, πράσινο κι' αὐτὸ μὰ πιὸ σκοῦρο, ἁπλωνόταν ἕνα χαμηλὸ μὰ πολὺ πιὸ μακρὺ καὶ κατάφυτο βουνό. Ἦταν τὸ περίφημο Παναχαϊκό, ποὺ τὸ βλέπαμε κι' ἀπ' τὰ ὑψώματα τοῦ χωριοῦ μας, μὰ γαλάζιο σὰν ἀέρινο.

Καθήσαμε ὅλοι σ' ἕνα χάνι, ἀπάνω στὸ δρόμο ὅπου σταμάτησε τὸ κάρρο μας. Καὶ φυσικά, εἴχαμε πάρει μαζί μας καὶ τὰ «ζωντανὰ» ὅλα. Ὁ ἀμαξᾶς πότισε τ' ἄλογά του. Κι' ἐμεῖς φάγαμε κάτι σαρακοστιανὰ ποὺ εἴχαμε στὸ σάκκο μας, ψωμί, ἐλιές, κρεμύδια καὶ χαλβά. Ὁ Πανάγαρης ἤπιε καὶ λίγο κρασί, παράγγειλε κι' ἕναν καφέ, μὰ ἐμεῖς τὰ παιδιὰ μόνο νεράκι. Πεινούσαμε ὅμως καὶ διψούσαμε τόσο, ποὺ τὸ μαῦρο ψωμί μᾶς φάνηκε σὰ γλύκισμα καὶ τὸ νερό . . . σὰν τὸ νερό . . . σὰν τί νὰ πῶ ; Μήπως ὑπάρχει καλύτερο πρᾶγμα ἀπὸ τὸ νερὸ γιὰ ἕναν διψασμένο ;

«Ἔβαλε τὰ ποντίκια νὰ κάμουν γυμνάσια . . .» (Σελ. 149, στ. α'.)

Σιγὰ-σιγά, οἱ χωριανοὶ ποὺ βρέθηκαν σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, μᾶς ζύγωσαν, μᾶς περικύκλωσαν. Τἄσπρα ποντίκια εἶχαν κινήσει κι' αὐτῶν τὴν περιέργεια. Δὲν εἶχαν ἰδεῖ ποτέ τους καὶ ρωτοῦσαν τὸν Πανάγαρη «τί λογῆς ζούδια εἶναι». Ἔτσι ἄνοιξε μιὰ ὁμιλία. Σιγὰ-σιγὰ μαζεύτηκαν κι' ἄλλοι κι' ἅμα ὁ Πανάγαρης εἶδε γύρο του ἕνα «κοινὸ» ἀρκετό, ἔβαλε τὴ Χιογού, τὴ Μπαμπακοῦ καὶ τὴ Γαλάτεια νὰ κάμουν μερικὰ γυμνάσια. Ἀπὸ τοὺς θεατές, ἄλλοι λιγώνονταν στὰ γέλια κι' ἄλλοι, γούρλωναν τὰ μάτια τους κι' ἀνοιγαν τὸ στόμα.

Ἔπειτα ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ Μαυροῦκου καὶ τῆς Δώρας. Θὰ λέγαμε κι' ἐμεῖς κανένα τραγούδι μὲ τὴ φυσαρμόνικα, ἀλλὰ δὲν ἔκανε Μεγαλοβδομαδιάτικα. Κι' ὁ Πανάγαρης ἀρκέστηκε νὰ παρουσιάσῃ στὸ τέλος τὴν Πυθία. Πολλοὶ θέλησαν τότε νὰ μάθουν «τῆς τύχης τὰ γραμμένα» κι' ὅλοι σχεδὸν ἔρριξαν ἀπὸ μιὰ πεντάρα ἢ δεκάρα. Ἀπὸ τὴν «εἴσπραξη» αὐτή, ὁ θιασάρχης πλήρωσε ὅσα χρωστοῦσε στὸ χάνι καὶ τοῦμειναν καὶ ψιλὰ γιὰ τὴν τσέπη. Ἔτσι εἶδα πῶς γινόταν ἡ «ἐργασία» :

Ὅπου θὰ πηγαίναμε, θὰ κάναμε τὴν παράστασή μας. Μὰ σὲ πόλη, σὲ χωριό, σὲ θέατρο, σὲ καφενεῖο, σὲ χάνι, ἀδιάφορο. Θὰ μαζεύαμε λεπτά. Ἀπ' αὐτὰ ὁ Πανάγαρης θὰ πλήρωνε τὰ ἔξοδά μας, φαγητό, νοῦκι, ἀγώγια, ναῦλα, μισθούς, — καὶ τὰ ἐπίλοιπα θἄμπαιναν στὴν τσέπη του. Φυσικά, γιατὶ αὐτὸς ἦταν ὁ μεγαλύτερος, ὁ διευθυντής μας, ὁ δάσκαλός μας· αὐτὸς ἔκανε τοὺς περισσότερους κόπους κι' αὐτὸς εἶχε ὅλη τὴν εὐθύνη. Τί θὰ κάναμε ἐμεῖς, μικρὰ παιδιά, χωρὶς αὐτόν ; Ὄχι βέβαια περισσότερα πράγματα ἀπ' ὅσα θὰ ἔκαναν, ἂν ἦταν μονάχοι, ὁ Μαυροῦκος, ἡ Δώρα ἢ τἄσπρα ποντίκια.

Ἔτσι, ἐκεῖνο τὸν καιρό, μοῦ φαινόταν σωστὸ καὶ δίκιο νὰ παίρνῃ τὰ πιὸ πολλὰ ὁ Πανάγαρης. Ἀργότερα ἄκουσα νὰ λένε πὼς αὐτὸ εἶναι ἄδικο, καὶ πὼς κάθε ἐπιχειρηματίας πρέπει νὰ τὰ μοιράζεται ἴσα μὲ τοὺς βοηθούς του στὴν ἐπιχείρηση. Μὰ ὅλοι ἴσα τὸν βοηθοῦν;..

Μετὰ τὴν πρόχειρη ἐκείνη «παράσταση», ὁ θιασάρχης σηκώθηκε, ἀποχαιρέτησε τοὺς χωριανοὺς καὶ φώναξε τὸν ἁμαξά. Τὸν ἀκολουθήσαμε μὲ τὰ «ζωντανά», ἀνεβήκαμε ὅλοι στάμάξι καὶ φύγαμε.

Ἀκούραστοι, χορτάτοι, κάναμε μὲ καινούργια δρεξη τὸ ἀπογεματινὸ αὐτὸ ταξίδι, ποὺ μᾶς φάνηκε πιὸ ὄμορφο κι' ἀπὸ τὸ πρωϊνό. Ἐγὼ τουλάχιστο, ποὺ πρώτη φορὰ ἀπομακρυνόμουν τόσο πολὺ ἀπὸ τὸν τόπο μου, δὲν ἔπαυα νὰ θαυμάζω ὅ,τι ἔβλεπα γύρο μου. Τρέχαμε σ' ἕνα μέρος ψηλό, ἀπ' ὅπου βλέπαμε κάτω μιὰν ἀπέραντη καταπράσινη πεδιάδα καὶ μιὰ μακριὰ λουρίδα, λαμπρὴ σὰν ἀσημένια. Ἦταν ἡ πεδιάδα τοῦ Αἰγίου κι' ὁ ποταμὸς ὁ Σελινούντας ἢ τὸ ποτάμι τῆς Βοστίτσας καθὼς τὸν λένε κοινά.

Σὲ λίγο, ἀντικρύ, κι' ἀκόμα πιὸ κάτω, φάνηκε καὶ μιὰ γαλάζια, γαλήνια θάλασσα. στενή, ποὺ στὴν ἀρχὴ μοῦ φάνηκε κι' αὐτὴ σὰ λίμνη. Ὕστερα εἶδα πὼς ἦταν κάτι πολὺ πιὸ μεγάλο ἀπὸ τὴ Στυμφαλία ἢ τὴ Φενεὸ καὶ πολὺ πιὸ ἀλλοιώτικο. Ἀπὸ δῶ τὴν περιόριζε μιὰ ὁμαλή, γλυκειά, πράσινη παραλία· ἀπὸ κεῖ μιὰ ἄγρια, τραχειά, ἀπότομη ἀκτή. Ἦταν ὁ Κορινθιακὸς Κόλπος, ἀνάμεσα Μορειὰ καὶ Ρούμελης. Ἐκεῖ χυνόταν κι' ὁ Σελινούντας. Βάρκες, καΐκια, καράβια. περνοῦσαν καὶ διασταυρώνονταν, ὅπως τἀμάξια καὶ τὰ κάρα στὸ μεγάλο ἐξοχικό μας δρόμο. Τί θέαμα γιὰ μένα ! Ἀμέσως θυμήθηκα τὸ Πανόραμα. Καὶ μοῦ φαινόταν πὼς ἔβλεπα ἀληθινὰ «ζωντανὴ» μιὰ εἰκόνα του . . .

Ἀκόμα πιὸ ζωηρὴ εἶχ' αὐτὴν τὴν ἐντύπωση σὲ λίγο, ποὺ ἄξαφνα παρουσιάστηκε μπροστά μας μιὰ πόλη, μικρὴ βέβαια, μὰ γιὰ μένα τί μεγάλη ! Πρώτη φορὰ ἔβλεπα τόσα σπίτια μαζί. Καὶ πολλὰ μάλιστα τόσο ὄμορφα, τόσο ψηλά, ποὺ στὰ παιδικά μου μάτια φαντάζανε σὰν παλάτια. Ἦταν τὸ Αἴγιο, ἡ πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας, ποὺ λεγόταν ἄλλη φορὰ Βοστίτσα.

Δὲν ἔχει περισσότερο ἀπὸ ἑπτὰ-ὀκτὼ χιλιάδες ψυχές. Πόλη μικρὴ λοιπὸν καὶ συνηθισμένη, χωρὶς καμμιὰ ἐξαιρετικὴ ὀμορφιά. ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πανόμορφη ἐξοχὴ ποὺ τὴν τριγυρίζει, μὲ τὰ ἀτέλειωτα ἐκεῖνα σταφιδαμπέλια ποὺ εἶναι κι' ὁ πλοῦτος της· (γιατὶ τὸ Αἴγιο κάνει τὴν καλύτερη σταφίδα.) Κι' ὅμως αὐτὴ μοῦ πρωτόδωσε μιὰ ἰδέα χώρας μεγάλης, κι' ἡ εἰκόνα της, ὅπως μοῦ παρουσιάστηκε ἀπὸ τὸ ὕψωμα, ἀσπρειδερὴ μέσα στὸ πράσινο, μένει στὴ θύμησή μου ἀπὸ τότε.

— Φτάσαμε. καὶ μὲ τὴν ὥρα ! εἶπε ὁ Πανάγαρης κοιτάζοντας τὸ ρολόϊ του;

Μπήκαμε, καὶ χωρὶς νὰ σταθοῦμε πουθενά, σχίσαμε τὴν πόλη ἀπὸ πάνω καὶ κατεβήκαμε στὴν παραλία, ὅπου ἦταν ὁ σιδηροδρομικὸς σταθμός.

Ἐκεῖ μόνο πεζέψαμε καὶ ξεφορτώσαμε ἀπὸ τἀμάξι τὰ πράγματά μας.

Ὁ Πανάγαρης μὲ τὴ Νίγα πῆγαν νὰ βγάλουν εἰσιτήρια.

Κι' ἐγὼ μὲ τὸ Φάνη μείναμε ἀπέξω, σὲ μιὰ γωνιά, νὰ φυλάμε τὰ σεντούκια καὶ τὰ κλουβιά.

(Ἀκολουθεῖ)

ΩΣ ΠΟΥ ΝΑ ΒΡΗ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CHARLES RICHTER

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Καὶ ξεκίνησε τόσο γρήγορα, ὥστε ἡ μικρὴ δὲν πρόφτασε νὰ πεῖ λέξη. Τὸ παιδὶ ἔτρεχε σὰ νὰ ἦταν γιὰ νὰ σώσει τὴν ἰδία τὴ ζωή του, καὶ σὲ λίγο βρισκόταν κιόλας μακριά.

Ἡ διεύθυνση ποὺ εἶχε πάρει, ἔκαμε τὴ μικρὴ νὰ καταλάβει.

—Ἄ, ξέρω, εἶπε, πηγαίνει στὴν κυρὰ Νανσύ. Φαίνεται πῶς εἶναι φίλος της. Τί καλά!

Δὲν περίμενε καὶ πολύ. Σὲ τρία λεπτά, τὸ παιδὶ φάνηκε στὴ γωνιά, κόκκινο, λαχανιασμένο, ἀλλὰ μ' ἕνα μεγάλο μῆλο στὸ χέρι.

— Νά! της εἶπε Σοῦφερα ἕνα μῆλο! Μοναχὰ θὰ μ' ἀφίσεις νὰ δαγκάσω λίγο στὴν ἄκρη.

Ἦταν πολὺ δίκιο καὶ σωστό. Καὶ καθὼς ἐκεῖνος δάγκωνε, ἡ μικρὴ τὸν ρώτησε:

— Σοῦ τὸδωσε ἡ κυρὰ Νανσύ;

Τὸ χαμίνι γέλασε δυνατὰ καὶ σφύριξε χαρούμενα.

— Πῶς μοῦ τὸδωσε, τὸ ἴδιο κάνει!

Μιὰ ὑποψία πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ τῆς μικρῆς Λεβάντας.

— Θεέ μου, δὲν πιστεύω νὰ τὸκλεψες;

—Ἄ ὄχι, δὲν τὸκλεψα! εἶπε τὸ παιδὶ καὶ πῆρε ξαφνικὰ σοβαρὸ ὕφος.

— Λοιπόν;

— Λοιπόν; Νά, μοῦ τὸ πέταξε στὸ κεφάλι!

— Στὸ κεφάλι; ρώτησε ἡ Μαίρη σαστισμένη.

Ὁ μικρὸς ἄρχισε πάλι τὰ γέλια.

— Ἀλήθεια, δὲν ξέρεις ἐσὺ τὸν τρόπο μου. Θυμήσου τί λὲν τὰ παραμύθια γιὰ τὶς νεράϊδες. Ἅμα ἤθελαν τίποτα, κινοῦσαν τὸ ραβδάκι τους κι' ἔλεγαν «Θέλω αὐτό». Καὶ τὸ εἶχαν ἀμέσως. Ἔτσι κι' ἐγώ, ἔχω ἕνα μαγικὸ ραβδί.

—Μαγικὸ ραβδί; ρώτησε ἡ μικρή, καὶ τὰ μάτια της ἄστραψαν.

— Σχεδόν! Στάσου, νὰ τὸ ἰδεῖς!

Ἔψαξε στὴν τσέπη του κι' ἔβγαλε κάτι ποὺ τὸ κουνοῦσε θριαμβευτικά.

— Τ' εἶν' αὐτό;

— Δὲν ξέρεις; Εἶναι ἡ φλογέρα τοῦ Πανός. Ἄκουσε!

Τὄφερε στὰ χείλη του κι' ἔβγαλε κάτι ἤχους! Μὰ ἦταν ἡ χειρότερη κακοφωνία ποὺ μποροῦσε κανεὶς νὰ φανταστεῖ, ἕνα σωστὸ ξέσχισμα τῶν αὐτιῶν, λὲς καὶ φώναζαν μαζὶ δέκα βραχνιασμένες γάτες.

Ἡ μικρὴ Λεβάντα βούλωσε τ' αὐτιά της μὲ τὰ χέρια της.

— Καὶ μ' αὐτὸ δὰ ἔχεις ὅ,τι θέλεις;

—Ὅ,τι θέλω! Θέλω νὰ ποῦμε, ἕνα μῆλο; Πάω κοντὰ στὴν κυρὰ-Νανσὺ (ὄχι καὶ πολὺ κοντά, γιατὶ δὲ χωρατεύει) κι' ἀρχίζω νὰ παίζω. «Φύγε ἀπὸ δῶ!» μοῦ λέει στὴν ἀρχή. Ἐγὼ δὲν τὸ κουνάω βῆμα. «Θὰ φύγῃς ἀπὸ δῶ;» μοῦ ξαναλέει θυμωμένη. Ἐγὼ τίποτα. Τότε ἁρπάζει ὅ,τι βρεῖ μπροστά της καὶ μοῦ τὸ πετάει στὸ κεφάλι. Ἀλλὰ δὲ μὲ πετυχαίνει.

Ἡ μικρὴ τὸ βρῆκε ἀστεῖο κι' ἄρχισε νὰ γελᾷ.

— Καὶ σοῦ πετᾶ πάντοτε μῆλα;

— Μόνο μῆλα; Μιὰ φορὰ μοῦ πέταξε ὁλόκληρο λουκάνικο.

—Κι' ἄλλοῦ ποὺ πηγαίνεις, σοῦ πετᾶνε μῆλα;

— Αὐτὸ ἐξαρτᾶται. ἀπάντησε φιλοσοφικὰ ὁ μικρός. Μιὰ φορὰ ἔκανα τὸ κόλπο μου μπροστὰ σ' ἕνα παπουτσίδικο.

— Καὶ σοῦ πέταξαν παπούτσια;

—Ἄχ, μοῦ πέταξε ἕνα παπούτσι στὴ ράχη, ἀλλὰ μέσα ἦταν κι' ἕνα πόδι. Κλωτσιά, δηλαδή, μὲ τὰ ὅλα της.

«Κλωτσιὰ δηλαδὴ μὲ τὰ ὅλα της!» (Σελ. 150, στ. β'.)

— Καλά, αὐτὸ τὸ κάνεις κι' ἐδῶ;

— Ἐδῶ; Ὄχι!

— Γιατί; ρώτησε μὲ ἀφέλεια ἡ μικρή.

— Γιατὶ τὸν ξέρω καλὰ τὸν κυρ-Σολομών. Ἂν μὲ πάρει μυρωδιά, θὰ μοῦ πεῖ. «Δάνεισέ μου τὴ σφυρίχτρα σου, γιὰ νὰ σφυρίζω ἐγὼ καὶ νὰ μαζεύω τὰ πράγματα, ποὺ θὰ μοῦ πετοῦνε».

Ἡ Μαίρη Μόλη φαντάστηκε τὸ γέρο-Σολομὼν νὰ σφυρίζει στοὺς δρόμους μὲ τὴ φλογέρα, καὶ τῆς φάνηκε κωμικό.

— Σώπα, καϊμένε, εἶσαι ἀστεῖος, εἶπε.

— Μπά; ἔκαμε ὁ μικρός, Θέλεις τὸ λοιπὸν νὰ γίνουμε φίλοι;

Τὸ κοριτσάκι κούνησε πρόθυμα τὸ κεφάλι.

—Λοιπόν, πές μου τὄνομά σου. Ἐμένα μὲ λένε Δίκ.

— Ἐμένα μὲ λὲν Λεβάντα,

— Τί ὄνομα εἶν' αὐτό; Παράξενο, ἀλλὰ νόστιμο.

—Ἡ μαμμά μου μ' ἔβγαλε ἔτσι, εἶπε τὸ κοριτσάκι κολακευμένο. Ἐσένα πῶς σὲ λέει ἡ μαμμά σου;

Τὸ παιδὶ τὴν κοίταξε μὲ λύπη.

— Μὰ φαντάζεσαι, πῶς ἂν εἶχα ἐγὼ μαμμά, θὰ γύριζα ἔτσι στοὺς δρόμους καὶ θὰ σφυρίζα γιὰ νὰ πέρνω μῆλα;

Ἡ Λεβάντα τοὔδωσε τὸ χέρι;

—Ἄχ, καϋμένε Δίκ!

Γιὰ μιὰ στιγμὴ, τὰ παιδιὰ ἔμειναν ἀμίλητα, μὲ τὰ χέρια πιασμένα. Ἡ ἴδια λυπητερὴ σκέψη ἦταν στὸ μυαλὸ καὶ τῶν δυό. Ὁ μικρὸς συλλογιζόταν τὰ μητρικὰ χάδια, ποὺ δὲν εἶχε γνωρίσει· ἡ μικρὴ τὴν καλὴ μαμμά, ποὺ εἶχε φύγει κι' ἀργοῦσε νὰ γυρίσῃ τόσον καιρό.

Μιὰ καμπάνα χτύπησε κάπου μακρυὰ κι' ὁ μικρὸς ἔκαμε νὰ φύγει.

—Ἔντεκα, εἶπε. Εἶναι ὥρα νὰ βρῶ κάτι γιὰ φαγητό. Ἔ, ἂς εἶναι καλὰ ἡ σφυρίχτρα μου. Καλὴ ἀντάμωση, μικρὴ Λεβάντα. Θἄμαστε φίλοι;

— Θἄμαστε, Δίκ. Θἄρχεσε συχνά;

— Καθεμέρα, μικρὴ Λεβάντα. Κι' ἂν σοῦ χρειαστεῖ τίποτα, πές μου τὸ ἀμέσως. Ξέρεις, ἐγὼ εἶμαι πλούσιος.

Καὶ μὲ τὴν ὑπόσχεση αὐτή, ἔφυγε τρεχάτος καὶ χάθηκε στὴν καμπὴ τοῦ δρόμου.

— Τί συλλογίζεσαι; ρώτησε ξαφνικὰ ἡ φωνὴ τοῦ Σολομὼν Χάγερσμιθ.

Ἡ μικρὴ Λεβάντα ξαφνιάστηκε.

—Ἄχ, παπποῦ-Σολομών, ἂν ἤξερες... εἶναι τόσο καλὸ παιδί...

Καὶ γρήγορα-γρήγορα τοῦ διηγήθηκε τὴν ὡραία φιλία, ποὺ εἶχε πιάσει πρὶν ἀπὸ λίγη ὥρα.

Ἀλλὰ τῆς φάνηκε περίεργο, ποὺ ὁ παπποῦς-Σολομὼν δὲν χάρηκε κι' αὐτὸς τὸ ἴδιο γιὰ τὴ γνωριμία της.

—Τί ἔκαμε λέει; φώναξε ὁ Ἑβραῖος. Τὸ παιδὶ μὲ τὴ σφυρίχτρα; Ἄμ' τὸ ξέρω! Μὲ φωνάζει «γέρο-Ἰουδαῖο» καὶ μοῦ κάνει χειρονομίες σὰν πολὺ κακομαθημένο παιδί.

—Μὰ δὲ σὲ γνωρίζει, παπποῦ. Ἂν σὲ γνώριζε, σίγουρα δὲ θὰ σοῦκανε.

—Ὕστερ' αὐτὸς εἶν' ἕνας ξυπόλυτος. Τί δουλειὰ ἔχεις ἐσὺ μὲ τέτοια παιδιά;

Ἡ μικρὴ Λεβάντα ἄρχισε τὰ παρακάλια:

—Ἄχ, παπποῦ-Σολομών, ἂς τοῦ δώσουμε ἕνα ζευγάρι παπουτσάκια. Ἐκεῖ στὴν γωνιὰ εἶν' ἕνα σωρὸ πεταμένα...

— Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε τώρα! Νὰ ντύνουμε τὸν κόσμο. Ἂς πάει στὴ μάννα του νὰ τοῦ ἀγοράσει.

Τὰ μάτια τῆς Λεβάντας παρακαλοῦσαν θερμά.

—Ἄχ, παπποῦ-Σολομών, δὲν ἔχει τὸ κακόμοιρο μαμμά· Σκέψου, παπποῦ, ἂν ἤμουν σὰν κι' αὐτὸν καὶ δὲν εἶχα κανένα νὰ μὲ φροντίζει, τί δυστυχισμένη ποὺ θἄμουν!

Ἡ καρδιὰ τοῦ Σολομὼν συγκινήθηκε καὶ πῆρε τὸ κορίτσι κοντά του.

—Ἔχεις δίκιο, ἔχεις δίκιο, μικρή. Πάλι ὅμως, ἕνα ζευγάρι παπούτσια...

Καὶ κούνησε τὸ κεφάλι μὲ δισταγμό.

Τὸ κορίτσι τὸν κοίταζε χωρὶς νὰ μιλᾷ.

Κι' ἄλλη μιὰ φορὰ τὸ καλὸ θριάμβευσε, μὲ τὴ βοήθεια τῆς ξάστερης παιδικῆς ματιᾶς.

—Μὰ τὴν πίστη μου, θὰ χρεωκοπήσω, ἀλλὰ θὰ σοῦ κάνω τὸ χατήρι. Αὔριο, μικρή μου, θὰ τοῦ τὰ δώσεις τὰ παπούτσια. Τί ἄλλο θέλεις;

Καθὼς ἡ Μαίρη Μόλλυ τὸν φίλησε χαρούμενη, ὁ Ἑβραῖος συλλογίστηκε, ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ τὰ πουλήσει τουλάχιστο πέντε σελλίνια τὰ παπούτσια ποὺ χάριζε. Ἀλλὰ δὲν τὰ λυπόταν. Γιατὶ σκέφθηκε, ὅτι μὲ τὰ πέντε αὐτὰ σελλίνια ποτὲ δὲ θὰ μποροῦσε ν' ἀγοράσει μιὰ χαρά, παρόμοια μ' αὐτὴ ποὺ τοῦ χάριζε τὸ εὐχαριστήριο φιλὶ τῆς μικρούλας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Στὴ χώρα τῶν παραμυθιῶν.

Μὲ τὸν καιρό, ἡ φιλία τῶν δυὸ παιδιῶν δυνάμωσε. Μέρα δὲν περνοῦσε, δίχως νἄρθει ὁ Δίκ νὰ ἰδεῖ τὴ μικρή του φιλενάδα. Ἂν ἦταν καλὸς καιρός, κάθονταν κι' ἔπαιζαν μπροστὰ στὸ μαγαζί. Ἂν ἦταν ἄσχημος, κάθονταν σὲ μιὰ γωνιὰ κι' ὁ Σολομὼν θαρροῦσε πῶς ξανάνιωνε, ὅταν ἄκουγε τὸ παιδικό τους κελάδημα καὶ τὰ δροσερὰ γέλια τους.

Ὁ Σολομὼν Χάγερσμιθ ρώτησε κι' ἔμαθε ἀπὸ τὸ Δίκ τὴ θλιβερὴ ἱστορία του, ποὺ εἶναι ἡ ἱστορία τόσων παιδιῶν στὶς μεγαλουπόλεις. Εἶχε χάσει γυρίς τὸν πατέρα του, ποὺ ἦταν ναύτης σ' ἕνα μεγάλο καράβι. Ἡ μητέρα του ἔμεινε μόνη κι' ἔρημη καὶ πάλεψε ὅσο μποροῦσε γιὰ τὰ ψωμί της καὶ τὸ ψωμὶ τοῦ παιδιοῦ της. Ἀλλὰ στὰ τελευταῖα ἀρρώστησε καὶ μπῆκε μαζὶ μὲ τὸ παιδί της στὸ νοσοκομεῖο. Ὁ καϊμένος ὁ Δίκ θυμᾶται ὅτι αὐτὴ ἦταν ἡ μόνη ἐποχὴ ποὺ ἔτρωγε ὅσο πεινοῦσε, χωρὶς νὰ καταλαβαίνει, ὅτι ἡ μητέρα του ἦταν ἄρρωστη καὶ θὰ πέθαινε. Ἕνα πρωὶ τὸν πῆγαν νὰ φιλήσει τὴ μητέρα του, ποὺ ἦταν ξαπλωμένη νεκρή. Ὕστερα πῆρε τὸ Δίκ ἕνας μακρινὸς συγγενής, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τοῦ πάρει ὅ,τι μικροπράγματα καὶ χρηματάκια εἶχε ἀφίσει ἡ μητέρα του. Ἔξη χρόνια τώρα ζοῦσε ἐκεῖ καὶ κοιμόταν σὲ μιὰ γωνιά, ποὺ δὲ θὰ τὴν καταδεχόταν οὔτ' ἕνας σκύλος. Χωρὶς ἐπίβλεψη, χωρὶς προστασία, γύριζε ἐλεύθερος στοὺς δρόμους, ὑποχρεωμένος νὰ βρίσκῃ τὸ ψωμί του.

Θαῦμα πῶς δὲν εἶχε καταντήσει κλέφτης. Ἀλλὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ποὺ ὁ Θεὸς χάραξε στὴν ψυχή τους τόσο βαθειὰ τὴν ἀγάπη τῆς ἀρετῆς, ὥστε τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς παρασύρει στὸν κακὸ δρόμο.

* * *

Μιὰ μέρα, ξαφνικὴ μπόρα ἀνάγκασε τὰ παιδιὰ νὰ μαζευτοῦν στὸ μαγαζί. Ὁ Σολομὼν τότε κάθησε κι' ἔψαξε στ' ἄπειρα βιβλία του, βρῆκε μιὰ εἰκονογραφημένη συλλογὴ παραμυθιῶν καὶ τὴν ἔδωσε στὰ παιδιά.

«Ἔπαιζαν μπροστὰ στὸ μαγαζί...» (Σελ. 151, στ. α'.)

Ἦταν ἀληθινὴ γοητεία ὁ νέος αὐτὸς κόσμος γιὰ τὰ παιδιά. Πόσες ὡραῖες ἱστορίες δὲ βρῆκαν ἐκεῖ μέσα!

Πρῶτα-πρῶτα, τὴν ἱστορία τοῦ Δίκ Χίττιγκτον, ποὺ ξεκίνησε ἀπὸ τὸ Λονδῖνο μὲ μόνη περιουσία του τὴ γάτα του, ἐνῷ οἱ καμπάνες τοῦ χτυποῦσαν χαρμόσυνα:

«Στὸ καλό, Δίκ Χίττιγκτον! Καλὴ Τύχη!»

Ἔκαμε τὸ γύρω τοῦ κόσμου, γνώρισε πολλὲς περιπέτειες, καὶ μὲ γάτα πάντα μαζύ του, γύρισ' ἕνα πρωὶ στὸ Λονδῖνο, πλούσιος κι' ἔνδοξος κι' ἔγινε λόρδος-δήμαρχος!

Ὕστερα τὰ «Παιδιὰ τοῦ δάσους», τὴν περίφημη αὐτὴ ἱστορία, ποὺ ἔχει κάμει τόσες γενεὲς μικρῶν Ἄγγλων νὰ χύσουν τόσα δάκρυα! Δυὸ ὀρφανά, ποὺ ἕνας κακὸς θεῖος τἄφισε ἔρημα στὸ δάσος, ψάχνουν ἄδικα νὰ βροῦν τὸ δρόμο γιὰ νὰ γυρίσουν στὸ σπίτι. Τὰ βρίσκει ἡ νύχτα καὶ τότε μαζεύονται τόνα κοντὰ στ' ἄλλο, νὰ κοιμηθοῦν τὸν ὕπνο τοῦ θανάτου.

Τὴ χαραυγή, ὁ σκίουρος κατεβαίνει ἀπὸ τὸ ἔλατο καὶ τὰ βλέπει ξαπλωμένα στὸ χῶμα, ἀνεβαίνει γρήγορα γρήγορα ἀπὸ κλαρὶ σὲ κλαρί, νὰ πεῖ τὸ νέο στὸν κορυδαλλό.

Ὁ κορυδαλλὸς πετᾶ ὡς τὸν οὐρανὸ καὶ ψέλνει καὶ διαλαλεῖ τὴ θλιβερὴ εἴδηση σ' ὅλα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ στὰ ζῶα τῆς γῆς.

Κι' ὅλα τότε μαζεύονται καὶ θρηνοῦν γιὰ τὸ χαμὸ τῶν δυὸ ὀρφανῶν. Ὅλα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν καρδερίνα.

Ἡ καρδερίνα συλλογίζεται ὅτι τὰ μικρὰ θὰ κρυώνουν ἔτσι στὸ χῶμα, καὶ ρίχνει μὲ τὴ μύτη της ὁμομονετικὰ ἕνα-ἕνα φύλλο καὶ τὰ σκεπάζει μ' ἕνα σάβανο ἀπὸ φύλλα.

Ἄ, πόσο τὰ συγκινοῦσε τὰ παιδιὰ αὐτὴ ἡ καλοσύνη τῆς καρδερίνας! Ἄχ, τί κρῖμα νὰ μὴν ἔχουν μιὰ καρδερινούλα, πόσο θὰ τὴν ἀγαποῦσαν καὶ θὰ τὴν κανάκευαν!

Τὸ εἶπαν τόσες φορές, ὥστε στὰ τελευταῖα ὁ Σολομὼν Χάγερσμιθ σκέφθηκε νὰ φανεῖ κι' αὐτὸς γενναιόδωρος.

Ξεκίνησε ἕνα πρωΐ, πρὶν ξυπνήσει ἡ μικρὴ Λεβάντα, πῆγε σ' ἕνα πτηνοπώλη κι' ἀγόρασε μιὰ πολὺ ὡραία καρδερίνα. Τὴν ἔφερε μὲ ὅση χαρὰ θἄφερνε μιὰ κ· ρώνα μὲ τὰ διαμάντιά της.

(Ἀκολουθεῖ) Μ·Χ· Δ·ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΙΧΟΣ ΚΑΙ ΚΙΣΣΟΣ

(ΜΥΘΟΣ)

Στὸν τοῖχο πύργου ποὺ φαγώθηκε
στοῦ χρόνου τοῦ καταλυτὴ τὸ διάβα,
κισσὸς ἀκούμπησε κι ἁπλώθηκε
κι' ἔδεσε κάθε πέτρα του σὰ σκλάβα.

Ὁ τοῖχος δὲν ἐσυλλογίσθηκε
τὴν πρώτη του καὶ σάπια προσκύλα,
ποὺ ὄμορφα καὶ καλὰ στολίσθηκε
μὲ τοῦ κισσοῦ τὰ κλώνια καὶ τὰ φύλλα.

Καὶ μὲ φωνὴ θυμοῦ σὰν σφύριγμα
φώναξε στὸν κισσό: — «Παλιοτεμπέλη!
τοῖχο, δενδρί, τὸ κάνεις στήριγμα,
κι' ἂν εἶσαι βάρος διόλου δὲ σὲ μέλει». —

Κι' εἶπε ὁ κισσός: — «Ἐὰν στηρίζομαι,
ἐρείπια συγκρατῶ, τοὺς δίνω χάρη,
καθὼς καὶ σένα, μὰ συχύζομαι
νὰ σοῦ ἐξηγῶ, καλὰ σὲ λέν... ντουβάρι!»

CHEF

ΓΡΙΕΣ

Ἀπλὴ ἡ ψυχή τους, δὲν διψάει
γι' ἀνησυχίες, δὲν ζητάει
νὰ ἐξηγήσῃ τὸ καὶ τό.
Τὸ ναρκωμένο τὸ μυαλό τους
μέσ' στὸ ψηλὸ τὸ λιακωτό τους
ἔχει φυλακιστεῖ κι' αὐτό.

Στὸ λιακωτὸ θαμπὸς γυρνώντας
ὁ ἥλιος πάλι— μὴ ζητῶντας,
γιὰ νὰ θερμάνῃ τὶς γριές,
φεύγει ἀργά, θαρρεῖς θλιμμένος,
σὰν κάποιος ἀργοπορημένος
μέσα σὲ χιονερὲς βροχές.

Πάνου στὸ γιομενί τους βάζουν
τὴν ἀπαλάμη καὶ κοιτάζουν
πέρα στὴν ἄλλη γειτονιά,
Κάτι παιδιά, ποὺ πηλαλάνε,
πῶ-πῶ τὸν κόσμο πῶς χαλάνε
μὲ τὰ τρελλὰ ξεφωνητό !

Στὸ πρόσωπό τους ἀχναρχίζει
κάτι, σὰν γέλιο, νὰ σκορπίζῃ
κάποιο ἀβέβαιο γλυκασμό,
ποὺ μοιάζει κάτι χελιδόνια,
ποὺ τὰ πλακώσανε τὰ χιόνια
σὲ κάποιου Ἀπρίλη γελασμό . . .

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΙΣΚΗΡΑΣ

ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΟΥ ΠΑΠΟΥΛΗ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—

Ὁ ἕνας ἔφτιανε ἕνα θεατράκι γιὰ νὰ παίζῃ καραγκιόζη. Ἡ κατασκευὴ κρατοῦσε μήνες. Θὰ ἦταν πολὺ ἀτζαμής, ἀλλὰ τότε ἡ ἰδέα τοῦ καραγκιόζη ποὺ θὰ δημιουργοῦσε μᾶς μάγευε. Στὴν πιὸ ἐνδιαφέρουσα στιγμὴ ξανάβγαινε ἡ δασκάλα μας ἀπ' τὸ σπίτι.

— Ἐμπρός, τί κάθεστε ; μᾶς φώναζε. Ἀντῆτε, πάμε . . ,

Μιὰ μέρα ἔκανα τὴ σκέψη πὼς ἔβγαινε ἐλαφρότερη ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις της αὐτές. Ὅταν φθάναμε σπίτι, ἡ τερατώδης τσέπη της ἦταν πάντα πανὶ μὲ πανί . . .

Β΄.

Ἕνα χρόνο φυτέψανε ντομάτες σ'ἕνα παρτέρι τοῦ περιβολιοῦ. Μοῦ ἔκανε κάποια ἐντύπωση, γιατὶ ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ εἶχα ἀποκτήσει μνήμη, δὲν εἶχαν ξαναβάλει. Γίνηκαν κάτι ντομάτες μεγάλες, κατακόκκινες, ποὺ ἔλαμπαν στὸν ἥλιο γοητευτικά. Μόλις ἄρχισαν νὰ ὡριμάζουν, ἡ δασκάλα μας πύκνωσε τοὺς περιπάτους μας στὸ περιβόλι τοῦ Παπουλῆ. Ποτὲ δὲ θυμάμαι νὰ ἦταν πιὸ καλὴ μαζί μας.

— Κοιτάξτε, μᾶς ἔλεγε. Οἱ θεῖοι σας θὰ πάρουν ὅλες τὶς ντομάτες καὶ δὲ θὰ στεῖλουν τίποτα στὴ μαμμά σας ποὺ ἔχει καὶ κεῖνη μερτικό.

Ἐμεῖς γεμίζαμε ἠλεκτρισμὸ καὶ ἀγανάκτηση. Εἴχαμε διαθέσεις σταυροφόρων ποὺ μάχονται γιὰ τὰ ἱερὰ κειμήλια τῆς χριστιανοσύνης.

Ἦταν ἡ ψυχολογικὴ στιγμή. Φορούσαμε ναυτικά. Οἱ μπλοῦζες ἦταν ἁπλόχωρες καὶ κρατοῦσαν στὴ μέση μὲ λαστιχένιο κορδόνι.

Μᾶς τὶς γέμιζε μὲ ντομάτες, ἀφοῦ εἶχε γεμίσει κι' αὐτὴ τὴν τσέπη της. Ἀλλὰ κάποιος πάντα ἀντιλαμβανόταν τὸ φόρτωμα. Συνήθως ἕνας ἀπ' τοὺς δυὸ περιβολάρηδες, ὁ Θοδόσης. Ἡ δασκάλα μας ἀμέσως ἔρριχνε κάτω ὅ,τι κρατοῦσε καὶ καθόταν ἀπὸ πάνω γιὰ νὰ τὰ σκεπάσει . . .

Μιὰ μέρα εἴδαμε τὸ Θοδόση νἄρχεται κρατώντας στὴν ἄκρη ἑνὸς κλαδιοῦ μιὰ μπουρμάδα μαλλιά.

Τραγουδοῦσε ἕνα τραγουδάκι ποὺ ἦταν πολὺ τῆς μόδας τότε :

«Τῆς μαντὰμ-Ἀγκὼ ὁ κῶτσος
χάθηκε χθὲς εἰς τὸ Καί,
τονὲ βρῆκε μιὰ κυρία
καὶ τὸν ἔκανε τουρνέ...»

Ὁ τουρνὲς ἦταν τὸ παραγέμισμα ποὺ εἶχαν πίσω στὰ φουστάνια τους οἱ κυρίες ἐκείνου τοῦ καιροῦ.

Τέλος ὁ Θοδόσης ἔστερξε νὰ μᾶς μιλήσῃ σὲ πρόζα.

— Τὸ βρῆκα σ' ἕνα κλωνὶ τζανεριᾶς, εἶπε.

Ἡ φαιδρότητά μας ἦταν διαβολική.

Ἐντωμεταξὺ ἡ δασκάλα μας σηκώθηκε ἀπότομα. Οἱ ντομάτες εἶχαν λυώσει.

— Ἔσπασες ταῦγά σου! παρατήρησε ὁ περιβολάρης.

— Νὰ μιλᾶς πιὸ ὄμορφα σὲ μιὰ κυρία καθὼς πρέπει ! τοῦ φώναξε θυμωμένα.

Καὶ μᾶς πῆρε καὶ φύγαμε.

Δὲν πιστεύω νὰ λέω τίποτα καινούριο, λέγοντας πὼς ἡ ὁμόνοια εἶναι σπάνιο πρᾶμμα στὰ μικρὰ παιδιά. Στὸ δρόμο ἡ ἀδερφή μου κρατοῦσε ἕνα ἀχλάδι. Ὁ ἀδερφός μου θυμήθηκε πὼς τὸ εἶχε βρεῖ ἐκεῖνος. Πῆγε νὰ τῆς τἀρπάξῃ. Ἐκείνη τὸν ἔσπρωξε. Ἔπειτα ἀπὸ λίγο, ἀπ' τὴ μπλούζα τοῦ ἀδερφοῦ μου ἄρχισαν νὰ τρέχουν ζουμιὰ τομάτας. Ἔκλαιγε.

— Σώπα, χρυσό μου, τοῦ εἶπε ἡ δασκάλα, κι' ἐγὼ ὅταν θὰ πάω στὴ Σμύρνη θὰ σοῦ φέρω ἕνα ὡραῖο σαπλέ. (*)

Εἶχε φέρει πρὶν λίγο καιρὸ ἕνα τῆς ἀδερφῆς μου, ποὺ εἶχε κινήσει ὅλων μας τὴν ἐπιθυμία, γιατὶ ἦταν κόκκινο σὰν κρασὶ καὶ διαυγές, μὲ πολλὲς φασέτες, κι' ἔπαιρνε στὸν ἥλιο κάτι ἀποχρώσεις μυστηριώδεις καὶ γοητευτικές. Ὁ ἀδερφός μου παρηγορήθηκε ἀμέσως.

Ὅταν φτάξαμε κοντὰ στὸ σπίτι τῆς Δημητρίας, — ἔτσι λέγανε τὴ γνωστή της,—ἡ δασκάλα μας εἶπε :

— Σέρετε, παιδιά, καλύτερα νἀφίσουμε ἐδῶ τὶς ντομάτες, γιατὶ ὅταν μάθῃ ἡ μαμμά σας πὼς μαλώνατε καὶ τὶς χαλάσατε, θὰ φωνάξῃ . . .

Αὐτὸ μᾶς φάνηκε εὔλογο. Ἕνας-ἕνας ἔμπαινε μὲ τὴ δασκάλα στὸ σπίτι τῆς Δημητρίας, ξεφόρτωνε . . . καὶ ἔβγαινε.

(*) Chapelet, κομπολόϊ ποὺ καταλήγει σὲ σταυρό. Τὸ παίρνουν οἱ καθολικοὶ στὴν ἐκκλησία λέγοντας ἀπὸ μιὰ προσευχὴ σὲ κάθε χάνδρα.

Ὁ Μιχάλης, ὁ γιός της, εἶχε τέλ σκαρώσει ἕνα σενάριο τοῦ Καραγκιόζ του καὶ προσπαθοῦσε νὰ μᾶς ἀναλύσ τὰ αἰσθητικὰ σημεῖα.

«Οὐρὲ ζαγάρια, ἔλεγε ὁ Καραγκι ζης στὸν Ἀγᾶ, θὰ σοῦ κάνω τὸ κεφ λι ὅλο φονικὰ αἵματα !»

«Ἄ, μαζέττα, ἀποκρινόταν ἐκεῖνο θὰ σοῦ μπλαστρώσω τὰ μούτρα μὲ πρᾶ σα νὰ μάθῃς . . .»

Ἡ στιχομυθία μᾶς φάνηκε πολὺ ν νατή. Ἀλλὰ ἡ μεγαλύτερή μου ἀδε φή, ποὺ εἶχε κάποτε ρίξει ἀδιάκριτ ματιὲς στὰ μυθιστορήματα τοῦ Μισ Ζεβάκο, εἶχε ἀντιρρήσεις :

— Βάλε, εἶπε, πὼς «θὰ σὲ σχίσω σ σαρδέλα !»

Αὐτὸ μᾶς ἄγαψε τὰ αἵματα.

— Τρέλλα ! εἶπε ὁ ἀδερφός μου.

— Ζούρλια ! ὑπερθεμάτισα κι' ἐγώ.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔβγαινε ἡ δασκ λα ἀπ' τὸ σπίτι, σὰν ἀνεμοστρόβιλο κρατώντας τὰ φουστάνια της γιὰ ν περπατᾶ εὐχερέστερα.

— Τί βρωμόλογα λέτε ! φώναζε. Ἐμ πρός, πάμε . . .

Ἡ ἀπελπισία μας ἦταν ἀπερίγρα πτη. Μὲ κανένα τρόπο δὲ θέλαμε ν διαλύσουμε τὴ φιλολογική μας συγκέ τρωση. Ἀλλὰ ἐκείνη ἔμεινε ἄτεγκτ στὶς παρακλήσεις μας.

— Τί θὰ πῇ ἡ μαμμά σας ὅταν σ δῇ ἐδῶ !.. μᾶς εἶπε τέλος.

Ὥστε δὲν ἄρεσε τῆς μαμμᾶς νὰ πη γαίνουμε στῆς Δημητρίας : Καθὼς γ ρίζαμε σπίτι, αὐτὴ ἡ σκέψη, μέσα σ θυμό μου, δὲ μ' ἄφινε ἡσυχία. Ὤ, μ τότε ἦταν πολὺ ἁπλό ! Θὰ τῆς τὰ ἔλε γα γιὰ νὰ λάβῃ τὰ μέτρα της . . .

Βέβαια θὰ χάναμε τὸν καραγκιόζη ποὺ θὰ μᾶς ἔκανε πολὺ κόπο, ἀλλ εἶχα τὴ σαταγκὴ διαίσθηση πὼς μ ἔκανε ἀκόμα μεγαλύτερο στὴ δασκάλ μας, κι' αὐτὸ μοῦ ἔδινε ἕνα εἶδος ἀρνη τικῆς ἱκανοποιήσεως.

Οἱ ἀδερφοί μου μιλοῦσανε γιὰ τὴ Καραγκιόζη. Ἀνακατεύτηκα στὴ συζή τηση καὶ σιγὰ-σιγὰ ὁ θυμός μου ἔπεσ ὁλότελα. Ἔ, ἄς πηγαίναμε καὶ στῆ Δημητρίας, ἀφοῦ εἶχε καί...Καραγκιόζη

Καθήσαμε νὰ πιοῦμε τὸ τσάϊ μας. Ἀλ καὶ ὁ πόλεμος σὲ πολλὲς οἰκογένει εἶχε στερήσει καὶ τὸ ψωμί, ἐμεῖς εἴχα με κάθε ἀπόγευμα καΐκι. Ἡ δασκάλ μας ἐρχότανε γύρω-γύρω :

— Χρυσό μου, σᾶρέσει τὸ καΐκι ; Ὄχι ; Ἀλήθεια ; ὁ φοῦρνος δὲν τὄψησ καλὰ σήμερα. Φάε τὴ μιὰ φέτα κα δῶσε μου τὴν ἄλλη. Θὰ τὴ βάλω κοντ τὰ στὸ τζάκι τὸ βράδυ, ὅταν τελειώ σουν τὰ φαγιά, νὰ ψηθῇ . . .

Λίγο ἔπειτα ποὺ τελειώσαμε τὸ τσάϊ εἴχαμε φτιάξει σ' ἕνα ἀπὸ τὰ παράθυ ρα, πίσω ἀπ' τὶς κουρτίνες, θέατρο κα παίζαμε μαζὶ μὲ κάποιο γειτονόπ ποὺ καθότανε στὸ σπίτι, πίσω ἀπ' τ

κό μας. Δὲν εἴχαμε δῇ ἀκόμα ἀληθιν θέατρο, ἀλλὰ φαίνεται πὼς ὑπῆρχε ἕνα μας κάποιο θεατρικὸ ἔνστικτο, γιατ βγαίναμε, μαλώναμε, συζητούσαμε πρὸς σ' ἕνα ἀνύπαρκτο ἀκροατήριο, καὶ τέλος πέφταμε χάμω σκοτωμένοι.

Ἐξαφνα ἡ ντανὰ μπῆκε στό. . . θέατ ρο. Μᾶς πλησίασε ἕναν-ἕναν καὶ μᾶς ρώτησε κρυφὰ ἂν εἴχαμε φάει καΐκι. Ἔπειτα βγῆκε μ' ἕνα ὕφος σαταγκό. Ἐμεῖς ἐξακολουθήσαμε τὸ παιχνίδι.

Εἴμαστε μάλιστα τόσο πολὺ ἀπορρο φημένοι ποὺ δὲν πήραμε μυρωδιὰ τὴ μαμμὰ ὅταν γύρισε. Μόνο ὅταν ἀκού σαμε φωνὲς ἀνεβήκαμε πάνω. Στὴν κρεβατοκάμαρά μας ἦταν ἡ μαμμὰ μὲ τὴ δασκάλα καὶ τὴ ντανά. Στεκότανε πρὸς στὴ σιφονιέρα, εἶχανε ἀνοιχτὸ ἕνα συρτάρι αὐτὸ – τῆς δασκάλας μας—εἶχε κομμάτια ζάχαρη, ἄσπρο ψωμί, λίγο κρέας καὶ τὸ καΐκι.

— Τὴν ἔδλεπα, ἔλεγε ἡ ντανά, κα θεμέρα ποὺ μάζευε τὸ φαΐ ἀπ' τῶν παι διῶν τὰ πιάτα καὶ τὸ πήγαινε στῆς Δη μητρίας, ἀλλά . . .

— Ἀμ' μόνο τὰ φαγιά ; εἶπε ὁ ἀδερ φός μου. Φροῦτα, ντομάτες, λουλούδια...

Ὁ καυγὰς μεγάλωνε. Κάποιος ἤρθε καὶ μᾶς μάζεψε ἀπὸ τὴν κρεβατοκάμαρά μας. Αὐτὴ ἡ αἰφνίδια ἔκρηξη μὰς εἶχε ἀφνίσει.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἡ ντανὰ μᾶς πῆγε νὰ κοιμηθοῦμε.

— Τὴν ἔδιωξε ἡ μαμμά σας, μᾶς εἶ πε ὅταν τὴ ρωτήσαμε τί εἶχε γίνει ἡ δασκάλα.

* * *

Τὸ σπίτι τῆς Δημητρίας δὲν ἦταν μα κριὰ ἀπ' τὸ δικό μας. Σὲ πρώτη εὐ καιρία ἔτρεξα νὰ δῶ τί γίνεται ὁ Καρ αγκιόζης τοῦ φίλου μου Μιχάλη. Μιὰ θυέλλα εἶχε σπάσει τὸ θεατράκι ποὺ ἦταν στὸ περιβόλι. Τὰ χρώματα εἴχαν λυώσει σὲ οἰκτρὰ ρυάκια.

— Ἔ, μοῦ εἶπε, τί νὰ κάνω. Ἂς ἐλπίζουμε πὼς ὥς τὴν ἄλλη Κυριακή...

Κάθησα σ' ἕνα ξύλο κοντά του κι' ἄρχισα νὰ τὸν βοηθῶ ὅσο μποροῦσα. Ἔπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια, θυμᾶμαι ἀκόμα μὲ μεγάλη ἀκρίβεια τὸ παράξενο πρόσωπό του. Χλωμό, μακρύ, κοκκαλιάρικο, μὲ τὶς ὀδοντοστοιχίες ἀνάγλυφες πάνω στὰ μάγουλά του. Ἦταν σὰ γέρος, ἀκόμα καὶ τὸ βλέμμα του.

— Ἔφυγε ἡ μαμζὲλ-Ἄννα ; μὲ ρώτησε ἀξαφνα καὶ μὲ κοίταξε βαθειά, σὰν ἕνας παλιὸς βυζαντινὸς ἅγιος.

— Ναί, τοῦ ἀποκρίθηκα μὲ δισταγμό.

Εἶχε ἕνα ἀσθενικὸ χαμόγελο·

— Αὐτὰ τὰ πράμματα ποὺ μᾶς ἔφερνε, συνέχισε μ' ἕναν ἀόριστο θυμό, σὰ νὰ τὸν εἶχα κατηγορήσει πὼς ἦταν κλέφτης, τὰ ἔφερνε γιὰ τὸν ἀδελφό της. Ὅπως κι' ὁ πατέρας μου, δουλεύει στὰ γκάζια.

Εἶχα σπάσει χωρὶς νὰ θέλω τὸ ξύλο μὲ τὸ ὁποῖο σεργιανοῦνε στὴν ὀθόνη τὶς ἀφελεῖς σιλουέτες τοῦ Καραγκιόζη καὶ τὸν κοίταζα μὲ κάποιο τρόμο.

— Ἄφησέ το, εἶπε ξηρὰ καὶ τὸ πέταξε σ' ἕνα μεγάλο χαρτονένιο κουτὶ ποὺ ἦταν σωριασμένοι ὅλοι οἱ πρωταγωνισταί. Ὁ πατέρας μου, κατεβαίνοντας κάθε μέρα στὴ Σμύρνη, τοῦ τὰ πήγαινε. Ὁ ἀδερφός της ἔχει τέσσερα παιδιά, κι' ἐπειδὴ τώρα δίνουν μικροὺς μισθούς, δὲν τὰ βγάζει πέρα . . .

Νόμιζα πὼς θὰ ἐξακολουθοῦσε ἀκόμα γιὰ πολλὴ ὥρα, ἀλλὰ σώπασε ἀπότομα. Πέρασαν λίγες στιγμὲς σὲ βαθειὰ σιωπή. Γύρω μας ἕνα-δυὸ τζιτζίκια σέρνανε ἕνα ξηρὸ καὶ μονότονο βούϊσμα.

— Καὶ τί ἔκανε ἡ μαμζὲλ Ἄννα ; ρώτησα τέλος.

Σήκωσε τοὺς ὤμους του σὰ νὰ ἤθελε νὰ μοῦ πῇ πὼς αὐτὸ τὸν ἄφινε τελείως ἀδιάφορο, ὅπως ὅλη ἄλλωστε ἡ πενιχρὴ ἱστορία. Οὔτε πιστεύω πὼς μοῦ εἶχε ἐξηγηθεῖ μὲ φιλανθρωπικοὺς σκοπούς. Ἤθελε ἁπλῶς νὰ διατηρήσῃ τὸ γόητρο τῆς οἰκογενείας του, ἴσως ἴσως καὶ νὰ μοῦ δώσῃ νὰ καταλάβω πὼς ὅσο φτωχοὶ κι' ἂν ἦταν, δὲν καταδεχόνταν νὰ πάρουν ἐλεημοσύνη ἢ κλοπιμαῖα.

— Θὰ πηγαίνω, εἶπα καὶ σηκώθηκα, γιατὶ ἡ μαμμὰ δὲν ξέρει πὼς ἔφυγα . . .

— Ἀγάπο, ψιθύρισε,

Χωρὶς νὰ κοιτάξω πίσω μου, βγῆκα.

Ἀλλὰ στὸ σπίτι δὲν εἶπα τίποτα τῆς μαμμᾶς γιὰ τὴ δασκάλα, γιατὶ σιχαινόμουν νὰ βάζω ντομάτες στὴ μπλούζα μου. . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Σ. ΒΕΓΙΝΟΓΛΟΥ

ΑΝΤΙ "ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ"

ΤΑ 30 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ

Στὸ προηγούμενο σᾶς μίλησα γιὰ ἕνα ὡραῖο φιλολογικὸ γράμμα ποὺ μοῦ ἔστειλε ὁ κ. Γ. Γιαννοῦχος (Γιάννης Περγιαλίτης). Κι' ὅπως ὑποσχέθηκα, τὸ δημοσιεύω ἐδῶ ὁλάκερο. Πιάνει τὸν τόπο τῆς «Ἀθηναϊκῆς Ἐπιστολῆς», ἀλλὰ ὁ κ. Φαίδων τὸν παραχώρησε πρόθυμα, τιμώντας κι' αὐτὸς τὸν ἀγαπητό του συνάδελφο. Τὸ γράμμα ἀπευθύνεται στὸν κ. Ν. Παπαδόπουλο.

Σπέτσες, 1929, Ἰαν. 27

Πολύτιμέ μου φίλε Νίκο,

Εὐχαριστήθηκα γιὰ τὸ τύπωμα τοῦ συγχαρητηρίου μου «50 χρόνια». Νὰ μᾶς ζήσῃς νὰ γιορτάσῃς καὶ τὰ 100.

Πῶς περνοῦν, σὰ στιγμές !

Μάθετε καὶ τὸ ἄλλο :

Κι' ἐγὼ γιόρτασα τὰ 30 μου χρόνια, ἀφότου ἄρχισα νὰ δημοσιεύω στὴ Διαπλασούλα μας. Θυμοῦμαι μὲ ποιὰ συγκίνηση σοῦ ἔστειλα τὸν πρῶτο Παιδαγωγικὸ Μῦθο μου· καὶ ἅμα τὸν εἶδα τυπωμένον, αἰσθάνθηκα τόση χαρά, ὅση ποτέ μου, ὅπου κι' ἂν τυπώθηκαν τραγούδια μου ἢ ὅπου εὐνοϊκὰ ἔγραψαν γιὰ μένα. Καὶ βέβαια : γιατὶ ἐγώ, σὰν παιδαγωγός, εἶχα ἐννοήσει βαθειὰ τὴ σημασία ποὺ ἔχει ἕνας στίχος — ἀληθινὸς — γιὰ τὸ παιδί. Ὕστερα, μὲ τὴν ἐνθάρρυνση τῆ δική σας, ἐδούλεψα στοχαστικὰ τὸν Παιδαγωγικὸ Μῦθο. Κατόρθωσα νὰ τυπωθοῦν στὶς στοργικὲς σελίδες τῆς Διαπλάσεως ὡς τώρα (30 χρόνια !) ***διακόσιοι ἑξήντα*** μῦθοι μου· νὰ τυπωθῇ ἕνας Α΄ Τόμος ἀπὸ 150, καὶ τώρα ἀπὸ τὸν ἐκδοτικὸ οἶκο «Κοραῆς» τυπώνεται κι' ὁ Β΄ Τόμος – ὅλοι πρωτότυποι, ὅπως τοὺς ξέρεις – ἀπὸ ἑκατὸν τριάντα δηλαδὴ διακόσιοι ἐνενήντα (290). Κανεὶς δὲν εἶναι ***κακός,*** ἀφοῦ ἡ καλή μου Διαπλασούλα τοὺς ἔκρινε ὠφέλιμους· κανεὶς δὲν ἔχει στιχουργικὰ ψεγάδια, ὅλοι πέραπέρα μὲ τὴν ἁρμονικότητα τὴν ἠθοπλαστικὴ νὰ εἰποῦμε. Κι' ὁ Γρῆς μας (*) καὶ ὅλοι ὅσοι εἶπαν τὴν κρίση τους, παραδέχτηκαν πὼς εἶμαι ὁ μυθογράφος τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ὁ ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὸ Παιδί. Κι' ἀλήθεια, ἐπειδὴ ὅ,τι ἔγραφα, τὸ διάβαζα στὰ παιδάκια μου καὶ μὲ τὴ χαρὰ τῆς ἐγκρίσεώς τους τὸ παραδεχόμουν σωστό.

Μὰ στὰ 30 χρόνια αὐτά, μόνο μύθους μου δημοσίεψε ἡ Διαπλασούλα ; β΄) Στίχους ἐκ τῆς Πείρας γ΄) Παιδικὴ Ζωολογία δ΄) Διάφορα τραγουδάκια καὶ ε΄) Τραγούδια τοῦ Στόλου· ποὺ ὅλα αὐτὰ θὰ κάνουν ἕνα Τόμο ἀπὸ 300 σελίδες Ἔτσι λοιπὸν στὴν ***τριακονταετηρίδα μου,*** πές τα ὅλα ὅσα αἰσθάνουμαι στὰ παιδάκια σου καὶ φίλησέ μου τα, καὶ ἂς εὐχηθοῦν, σὰν ἀγγελάκια, νὰ ζήσουμε νὰ συμπληρώσουμε τὸ ἔργο μας, ὅπως ἐπιθυμοῦμε.

Κι' ἂς μὴ λησμονῶ καὶ τὴ ***Γιαγιούλα*** μας, ποὺ ἅμα πρωτομπῆκα στὸ σπίτι σας τὸ στοργικό, μὲ ὀνόμασε «ὁ ποιητὴς» κι' ἐγὼ καμάρωνα, κι' ἡ εὐχή της θαρρῶ πὼς μὲ χειραγωγοῦσε στὸ ἔργο μου. Οὔτε τὴν εὐγενική μας Μαρία, ποὺ μοῦλεγε : «Πολὺ πολὺ χαίρουμαι, ποὺ μοιάζεις τοῦ Πολέμη μας». Καὶ τοῦ Γρῆ μας, ποὺ ποτὲ δὲ μοῦ ἀρνήθηκε τὴν τιμὴ νὰ μ' ἀγαπᾷ. Ἀλλὰ καὶ τὸν Κουρτίδη μας, τὸν ἀλησμόνητο, ποὺ ἔχω γράμματά του, νὰ μὲ καλῇ συντελεστὴ τοῦ ἐθνωφέλιμου καὶ τοῦ ὡραίου στὸ Σχολεῖο, καὶ νὰ μὲ ἀναφέρει συχνὰ μὲ μύθους μοῦ στὴ «Βιολογία τῶν Ζώων».

Ὥστε εὐγνώμονα μπορῶ νὰ πῶ : Στάθηκες σωστὴ Μαννούλα σὲ μένα.

Παντοτεινὰ ἀφοσιωμένος

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

(*) Ὁ κ. Γρ. Ξενόπουλος. Ὁ κ. Περγιαλίτης τὸν λέει ἐδῶ ὅπως τὸν ἔλεγε χαϊδευτικὰ ἡ «γιαγιὰ τῆς Διαπλάσεως», ἡ μητέρα τοῦ κ. Παπαδοπούλου, ποὺ κι' αὐτὴ ἀναφέρεται παρακάτω.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΟΝ ΠΛΑΣΤΗ

Τῶν πουλιῶν τὰ τραγούδια,
τὰ δροσάτα λουλούδια,
κάθε τι ποὺ στὴν Πλάση
μὲ σοφία ἔχεις φτιάσει,
Σὲ ὑμνεῖ, Σὲ δοξάζει.

Εἶσαι σὺ ὁ πατέρας
μὲ στοργὴ μιᾶς μητέρας,
μᾶς θωρεῖς, μᾶς κυκλώνεις,
τὴν ἀγάπη Σου ἁπλώνεις
ὡς τὰ πιὸ ταπεινά.

Εἶσαι ἡ μόνη Ἀλήθεια
κι' ὅσο μέσα στὰ στήθεια
μιὰ πνοὴ θὰ μοῦ μένει,
γιατ' Ἐσένα θὰ βγαίνει
μιὰ θερμὴ προσευχή!

Φοιτητὴς

ΕΝΑΣ ΠΑΡΑΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

Τυχαίως τὴν εἶχα γνωρίσει. Δὲν ἦταν ὄμορφη, μὰ οὔτε κι' ἀντιπαθητική. Ἀνάστημα ψηλό, μαλλιὰ καστανὰ κι' ἴσια, στόμα λίγο μεγάλο, μύτη χονδρή. Μὰ ἐκεῖνο ποὺ μ' ἔκανε ἐξαιρετικὴ ἐντύπωση, ἦταν τὰ μάτια της. Δυὸ μάτια μεγάλα, θολωμένα, ποὺχαν τὸ χρῶμα τοῦ συννεφιασμένου οὐρανοῦ, τὴν ὥρα ποὺ θέλει νὰ ξεσπάσῃ σ'ἄγρια θύελλα, καὶ στεφανωμένα μὲ μαῦρα μακριὰ ματόκλαδα, ποὺ τοὺς ἔριχναν μιὰ μυστηριώδικη σκιά.

Τὸ βλέμα τους!... Ὦ! Τὸ βλέμμα ἐκεῖνο!... Ἦταν γεμάτο μυστήριο, πόνο, ἀγωνία... Ὅταν καρφώθηκε μὲ μιὰ παράξενη ἐπιμονὴ ἐπάνω μου, ἔνιωθα πὼς ἐξασκοῦσε μιὰ ἀλλόκοτη ἐπιρροὴ στὴν ψυχή μου.

Δὲν ἔδινε καμμιὰ προσοχὴ τριγύρω της. Τὰ μάτια της εἶχαν στηλωθεῖ σ' ἕνα πορτραῖτο, ποὺ-ταν ἀντίκρυ της. Στὴν ἀρχὴ τὸ ἔβλεπε ἀφηρημένα. Ὕστερα τὴν εἶδα νὰ μισοσηκώνεται στὸ κάθισμά της, νάγωνιᾷ, νὰ φρίσσῃ, νὰ τρέμῃ... Τὰ μάτια της κοίταζαν μ' ἐπιμονὴ τὸ πορτραῖτο, τὸ βλέμμα της πετοῦσε σπίθες, τὸ στῆθος της ἀνασηκώνοταν μὲ ταραχή, τὰ χείλη της τρέμανε.

Φαινόταν πὼς τὸ πορτραῖτο τῆς θύμιζε κάποιο μακρινὸ ἀγαπημένο πρόσωπο, κι' ἡ θύμηση αὐτὴ εἶχε σκορπίσει τὴν ἀγωνία καὶ τὸν πόνο ἐκεῖνον στὴν ψυχή της.

Τὸ πορτραῖτο παρίστανε ἕνα νέο κορίτσι. Τὰ μαλλιά της ἦταν σγουρὰ κι' εἶχαν γλυκὸ χρυσαφὶ χρῶμα. Τὰ εἶχε ριχμένα πρὸς τὰ πίσω κι' ἄφηναν ξέσκεπο ἕνα ὡραῖο μέτωπο μὲ μιὰ ἀπαλὴ ρυτίδα, ποὺ ἔδινε κάποια μελαγχολία στὴν ἔκφραση τοῦ προσώπου. Τὰ μάτια της ἦτον μεγάλα, στεφανωμένα μὲ μακριὲς καστανὲς βλεφαρίδες, κι' εἶχαν ἕνα ἀσυνείδιστο χρῶμα, σὰν ἐκεῖνο πῶχει τὸ μέλι, Τὸ βλέμμα τους ἦταν μελαγχολικὸ καὶ γλυκό. Εἶχε στόμα μικρὸ καὶ κόκκινο, ἐπιδερμίδα κρινόλευκη καὶ μύτη εὐγενική.

Τὸ κοίταξε ἀκόμη λίγο. Ὕστερα σηκώθηκε ἀπότομα, πλησίασε τὸ πιάνο, τὸ ἄνοιξε κι' ἄρχισε νὰ παίζῃ... Ἕνα βαθὺ ἄγριο παράπονο... ἕνας ἀκατανίκητος πόθος... ἀγωνία... Σὲ μερικὰ μέρη, σὰ νὰ κουραζόταν ἡ ψυχή της καὶ τὸ παράπονο γινόταν σιγανό, ἀπαλό, μὰ ξαφνικὰ ξέσπαζε πιὸ ἄγριο... Μερικὲς φορὲς ἔκαιζε δυὸ νότες στὸ τέλος μιᾶς φράσης, ποὺ ὁ παραπονούμενος ἦχος τους ἔμοιαζε σὰν ἕνα λυπημένο «γιατί»;.. Ὕστερα ἕνα μέρος χαρούμενο, σὰ μιὰ ἐλπίδα... Κι' ἔπειτα, ἀπότομα, παράπονο πιὸ ἄγριο... Τὰ ἀσχημοφτιασμένα δάχτυλα ἔτρεχαν, πετοῦσαν πάνω ἀπὸ τὰ ἄσπρα καὶ μαῦρα κόκκαλα. Ἡ μελωδία γλυκειά, ἄγρια, ὑπέροχη, ἔβγαινε στὸν κάθε κτύπο... Τὸ κομμάτι ποὺ ἔπαιζε, ἦταν ἡ ἀγαπημένη μου σονάτα. Ἡ 8η Σονάτα τοῦ Μπετόβεν. Τί ὑπέροχο παίξιμο, τί αἴσθημα!

Ὅταν τελείωσε τὸ πρῶτο μέρος, σηκώθηκε. Εἶχε μιὰ πολὺ ἀλλόκοτη ὄψη, σὰν ὁ πόνος κι' ἡ ἀγωνία νὰ τὴν εἶχαν ἀποβλακώσει! Τὰ μάτια της, μ' ἕνα ἠλίθιο βλέμμα τώρα, κοίταζαν τὸ πορτραῖτο. Τὴ λυπήθηκα... Θέλησα νὰ τὴν πλησιάσω, νὰ τὴν παρηγορήσω, μὰ μ' ἔσπρωξε ἀπότομα μὲ τὸ χέρι, κάρφωσε τὸ παράξενο βλέμμα της μὲ εἰρωνεία πάνω μου, καὶ ξέσπασε σ' ἕνα γέλιο τρελλό, ἀκράτητο!

Ἀφροδίτη τῆς Μήλου

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Ἔξω φυσᾶ νοτιάς. Τὰ δέντρα δὲν ἔχουν οὔτ' ἕνα φύλλο πιά.

Γύρω ὅλα εἶναι θλιμμένα, σιγοβρέχει... Ἄθελα ἤρθαν στὸ νοῦ μου περασμένες εἰκόνες. Θυμήθηκα γαλάζιους οὐρανούς, ποὺ ἕνα ὁλάκερο καλοκαίρι δὲν εἶχαν μαυρίσει. Τοποθεσίες μαγευτικές, μιὰ γλυκειὰ ἐξοχή. Κι' ὅμως δὲν ἔχω παρὰ λίγες ἐλπίδες νὰ τὰ ξαναδῶ.

Διαμιᾶς ἔσβησαν ὅλα, κι' ἔμεινα ἔτσι χωρὶς νὰ σκέπτομαι. Ἔκλεισα τὰ μάτια μου... Ἔξω βρέχει.

Θᾶμεινα ἀρκετὴ ὥρα ἔτσι. Ὅταν τὰ ξανάνοιξα, μοῦ φάνηκαν βαριά, κουρασμένα. Ὅλη ἡ ὁδὸς Πειραιῶς εἶχε πλημμυρίσει. Στὸ νοῦ μου ἤρθε ἡ γαλάζια Θάλασσα τῶν Μεθάνων. Πόσο ἤθελα νὰ βρισκόμουν δίπλα της... νἄνοιγα τὸ ρυθμικὸ κρότο τῶν κυμάτων της...

Μοῦ φάνηκε σὰ νἄχα κλάψει. Ἔτριψα τὰ μάτια μου μὰ δὲν ἦταν δακρυσμένα. Ἡ καρδιά μου ἦταν βαρειά, μέσα βαθιὰ μοῦ εἶχα κλάψει μιὰ ζωὴ ποὺ δὲ θὰ τὴν ξαναζήσω. Κι' ὅστόσο, οὔτ' ἕνα δάκρυ δὲν ξεχύθηκε. Γαλάζιοι οὐρανοί, γαλάζια σύννεφα, θὰ σᾶς ξαναντικρύσω κάποτε, πάν' ἀπ' τὰ ἴδια μέρη;

Δώρα Ἄνθη

ΑΠ' ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΜΟΥ ΧΡΟΝΙΑ

... Οὔφ! Δὲν φεύγουν ἀπ' τὴν τραπεζαρία νὰ πάνε στὴ σάλα! Τί καλύτερη εὐκαιρία ἀπὸ τούτη θέλω; Τὰ κλειδιὰ πάνω στὸ μπουφέ, καὶ ἐξ ἄλλου, μέσα στὴ φασαρία, ποιός θὰ μὲ καταλάβει;

Καὶ νὰ τώρα ὅλοι στὴ σάλα μιλάνε, ἡ Εἰρήνη στὴν κουζίνα. Εἶμ' ἐλεύθερη. Μὰ γιατί διστάζω; Τί εἶν' αὐτὸ ποὺ μ' ἐμποδίζει νἀνοίξω τὸ μπευφέ; Μπά, σὲ καλό μου, τί ἄσχημες σκέψεις εἶν' αὐτὲς ποὺ περνοῦν ἀπ' τὸ νοῦ μου...

Ἂν μὲ πιάσῃ ἡ μαμμά... Ἔ, κι' ἔπειτα... τί μ' αὐτό;... Κι' ὅμως ἀκούω μιὰ φωνὴ μέσα μου: «Βαλέντσια, τί πᾶς νὰ κάνῃς; σκέψου πὼς πᾶς νὰ κλέψῃς, πᾶς νὰ γελάσῃς τὴ μαμμά σου, καὶ τὸ χειρότερο νὰ ἐνοχοποιήσῃς ἄλλον!»

Ἀλλά... τἀσημικὰ λάμπουν τόσο ξεμυαλιστικὰ στὸ μπουφὲ καὶ τἀμυγδαλωτὰ σὰν ὁλόλευκοι κύκνοι φαντάζουν στὴ σειρά... Προχωρῶ στὸ μπουφέ, μὰ κείνη τὴ στιγμή, ἕνα τρίξιμο ἀκούγεται καὶ μπαίνει ἡ Φλόξ. Ἀπ' τὴν ταραχή μου δὲν ξέρω τί νὰ κάνω· ἡ παρουσία τῆς Φλόξ, τοῦ σκυλιοῦ μας, μὲ φοβίζει· μὲ κοιτάζει καὶ παρακολουθεῖ τὴν κάθε μου κίνηση, ὄχι βέβαια ἐπειδὴ ξέρει πὼς θέλω νὰ κλέψω, μὰ γιατί μυρίστηκε τὰ γλυκά.

Καὶ πάλι ξανακούω τὴν ἴδια φωνή, μά... ὁ πειρασμὸς εἶναι μεγάλος. Ἀλήθεια, εἶναι πιὸ νόστιμο τὸ κλεμένο γλυκό.

Μὲ μιᾶς σηκώνομαι μὲ νευρικὲς κινήσεις κι' ἀνοίγω τὸ μπουφέ. Νὰ τἀμυγδαλωτό. Ἕνα... δυό... ἔξη... καὶ μιὰ κουταλιὰ γλυκὸ μονάχα. Ἀχ, κι' αὐτὴ τὴ σοκολάτα... Κλείνω τὸ μπουφὲ μά... τράκ, μιὰ μποτίλια ἔσπρωξε τὸ βάζο...

Σὲ λίγο ὅλο τὸ γλυκὸ ποὺ δὲ μπόρεσα νὰ φάω, θὰ εἶναι ἄχρηστο, θὰ χυθῇ στὸ μπουφέ, θἀπλωθῇ χάμω.

Φεύγω, πάω στὴν κόμαρα σκοτεινά, ἀνοίγω τὸ συρτάρι μου, βάζω τἀμυγδαλωτὰ μέσα, ἐνῶ μὲ τὰ δυὸ χέρια σπρώχνω τὴ σοκολάτα ποὺ ἔχω στὸ στόμα.

Μὰ γιατί, ἐνῶ τὰ μασσῶ τόσο καλά, νὰ καταλαβαίνω πὼς μοῦ στέκονται στὸ λαιμό;

Φάγαμε... μὰ ἐγὼ δὲν εἶχα διόλου ὄρεξη· ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα περίμενα νἀκούσω τὴν καταδίκη μου!

Καταλάβαινα πὼς ἤθελα νὰ κλάψω, ἤθελα κάπου νὰ ἐξομολογηθῶ... μά... ποῦ; ὅπου κι' ἂν τὸ ἔλεγα, ἡ κουσάδα, ὅσο μικρὴ καὶ ἂν ἦταν, ἔφτανε νὰ μὲ κάνῃ νὰ κλαίω ὥρες.

Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι πὼς ἐγὼ τὴ γλύτωσα φτηνά... ἀλλὰ ἐνοχοποιήθηκε ὁ ἀδελφός μου. Ἐκεῖνος ὁ καϊμένος εἶδε τὸ γλυκὸ χυμένο κι' ἀποροῦσε, ὅταν μπαίνοντας οἱ ἄλλοι, τὰν βρῆκαν καὶ νόμισαν πὼς αὐτὸς ἔσπασε τὸ βάζο.

Πῆγα νὰ κοιμηθῶ, τὸ καντήλι φάτιζε ἀμυδρὰ τὸ δωμ[illegible] καὶ μιὰ ἡσυχία παράξενη [illegible]λευε. Φόρεσα τὸ νυχτικό μο[illegible] στάθηκα νὰ κάνω τὴν προσ[illegible] μου. Τὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ [illegible] μιὰ στιγμὴ δυνάμωσε, καὶ [illegible] μπόρεσα νὰ δῶ, πὼς τὸ χρ[illegible]πο τῆς Παναγίας εἶχε μιὰ [illegible]φραση λύπης. Γιατί; ποτὲ [illegible]λοτε δὲν ἦταν ἔτσι. Ἔνας [illegible]βος μὲ κυρίευσε· θέλησα νὰ [illegible] νάξω, μὰ δὲν μπόρεσα. Τὰ [illegible]κρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια [illegible] ποτάμι.

Ἔκανα τὴν προσευχή μου [illegible] προσευχὴ θερμὴ κι' ἀληθινή [illegible] βγῆκε μέσ' ἀπ' τὰ βάθη τῆς ψ[illegible]χῆς μου, ἔπεσα πάνω στὸ κ[illegible] βάτι κλαίγοντας, κι' ἔχει φιλ[illegible]ται ἀποκοιμήθηκα, χωρὶς [illegible] σκεπαστῶ.

Τὸ πρωὶ σὰν ξύπνησα, βρέθ[illegible]κα σκεπασμένη, καὶ μόνο [illegible] σὰν ὄνειρο, σὰν ἄσχημο ὄνει[illegible] ἦρθε στὴ μνήμη μου.

Πιστεύτε με ὅτι ποτὲ δὲν [illegible] τίποτα, γιατί ὅλοι εἶχαν μ[illegible] ποιός ἦταν δέυοχος. Πῶς; [illegible]πῶς βρέθηκα σκεπασμένη [illegible] ἀκουμπισμένη στὸ μαξιλάρι [illegible]

Βέβαια κάποιος μ' ἔβαλε, [illegible] αὐτὸς ἦταν ἡ μαμμά μου!

Βαλέντσια

Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Τρέχει... τρέχει κι' ὅλο τρέχει
μὲ τὸ σάκκο του στὸν ὦμο,
καὶ στὸ χιόνι, κι' ὅταν βρέχ[illegible]
βλέπετε τὸν ταχυδρόμο.

Φέρν' εἰδήσεις, κι' ὅλο τρέχει
μέσ' στὴ βαρυχειμωνιά,
τὸν ἱδρῶτα του σκουπίζει
στὴ ζεστὴ καλοκαιριά...

Χαρὲς φέρνει κ' εὐτυχίες,
εὐτυχίες καὶ παλμούς,
φέρνει λύπες, δυστυχίες,
ἀγωνίες καὶ καϋμούς.

Καὶ σκοπᾶ χωρὶς νὰ ξέρῃ
καὶ κατάρες τραγικές,
ἐνῶ ἄλλοῦ μπορεῖ νὰ φέρῃ
εἰδησούλες στοργικές.

Τρέχει, τρέχει πάντα τρέχει
μὲ τὸ σάκκο του στὸν ὦμο,
καὶ στὸ χιόνι, κι' ὅταν βρέχ[illegible]
βλέπετε τὸν ταχυδρόμο.

(Ἐπιρεασμένο ἀπὸ πεζό)

Ἀετιδεύς

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μαμμὰ θυμωμένη:—Παῦ[illegible] παιδο! ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ πέσῃς σ[illegible] λάσπες καὶ νὰ λερώσῃς τὴν κ[illegible]νούρια σου μπλούζα!

Ὁ Τοτὸς ἔκπληκτος.— Μὰ [illegible] ἤθελες νὰ κάμω; Πρόφταινα [illegible] τὴ βγάλω;

Ἐθνικὸς Ὕμνος

***

Ὁ *Γαλαξίας*. — Ἰδές, *Ἀφ[illegible]σμένο Κῦμα*, τί μεγάλη ἀνοφ[illegible]γραφία στὸ γράμμα ποὺ ἔλαβ[illegible] ἀπὸ τὴ *Γ.* «Μιλῶ», τὸ λῶ μὲ [illegible] μικρον!

Τὸ *Ἀφρισμένο Κῦμα*. — [illegible] εἶναι, καϋμένε, τυπογραφικὸ λ[illegible]θος. Ἡ *Γ.* εἶναι ἡ πρώτη μ[illegible] θήτρια.

Περιπλοκέ

243ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΑΥΣΕΙΣ τῶν Πνευματικῶν Ἀσκήσεων ποὺ θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὰ φυλλάδια τῆς Β' Τριμηνίας, ἤτοι Μαρτίου, Ἀπριλίου καὶ Μαΐου ἐ. ἔ.

Οἱ ὅροι εἶναι οἱ ἴδιοι μὲ τοῦ προηγουμένου 242ου Διαγωνισμοῦ καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ τοὺς ἰδῇ στὴν προκήρυξη τοῦ 1ου φυλλαδίου, σελ. 10

Ἐκτενέστερα βρίσκονται στὸν Ὁδηγὸ τοῦ Συνδρομητοῦ ποὺ θὰ ἀποσταλῇ αὐτὲς τὶς ἡμέρες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 25 Φεβρουαρίου 1929

ΕΦΙΣΤΩ κι' ἐδῶ «τὴν προσοχή σας»: Ἀπὸ σήμερα ἀρχίζει νέος Διαγωνισμὸς Λύσεων Πνευματικῶν Ἀσκήσεων ποὺ θὰ περιλάβῃ τὰ φυλλάδια τῆς Β' μας Τριμηνίας. Ὅσοι ὅσοι ἀπὸ τοὺς νέους μου φίλους δὲν πρόφτασαν νὰ λάβουν μέρος στὸν προηγούμενο, τῆς Α' Τριμηνίας, ἔχουν ὅλον τὸν καιρὸ νὰ λάβουν μέρος σ' αὐτόν, ἀφοῦ ἡ προθεσμία γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῶν λύσεων τοῦ σημερινοῦ φυλλαδίου εἶναι ὡς τὶς 2 Μαΐου. Ἐννοεῖται ὅτι κι' ὅσοι ἔλαβαν μέρος ἀπίσης νὰ λάβουν μέρος καὶ σ' αὐτόν, ἡ νὰ ξεκουρασθοῦν τώρα καὶ νὰ λάβουν στὸν ἑπόμενο τῆς Γ' Τριμηνίας. Γιατί καθένας ἀπὸ τοὺς Διαγωνισμοὺς αὐτοὺς εἶναι αὐτοτελὴς καὶ ἀνεξάρτητος.

Ἐπα, *Πάνθεια Ἀβραδάτου*, γιὰ τὸ λάθος ποὺ ἔκαμε ὁ Ἀνανίας στὸ μέτρημα τῶν Σαββάτων. Πολὺ ὄμορφη ἡ στιχουργία τῶν Ἀσκήσεων ποὺ μοῦ στέλνεις ὡς δεῖγμα τῆς νέας σου ἐργασίας. Ἀλλὰ ἡ δεύτερη, ὡς Λεξίγριφος, δὲν στέκεται, γιατὶ συνήθως τὶς ζητούμενες λέξεις τὶς ἐννοοῦμε στὴν ἀρχαία, ἢ μὲ τὸν ἀρχαῖο τύπο (*πικραλλίς*) κι' ὄχι στὴ δημοτικὴ ἢ μὲ τὸ δημοτικό. Σπάνια κάνομε ἐξαίρεση, καὶ τότε τὸ λέμε ὅτι ἡ ζητούμενη λέξη εἶναι «τῆς κοινῆς». Ὡστόσο, τώρα ποὺ ἡ γλῶσσα αὐτὴ ἐπικρατεῖ, θὰ μποροῦσαμε νὰ κάνομε καὶ Ἀσκήσεις μὲ τὶς λέξεις της. (ὅπως π. χ. τὰ περίφημα *Πετραχήλι, πέτρα-χεῖλι, Ἀστροπελέκι, ἄστρο-πελέκι* κτλ.). Μόνο ποὺ θἄπρεπε νὰ τὶς ξεχωρίζουμε ἀπὸ τὶς ἄλλες μ' ἕνα διακριτικὸ σημεῖο, γιατὶ ἀλλοιῶς θἄταν ἄλυτες. Φαντάσου, ἀλήθεια, ἕνα Μεταγραμματισμὸ *καμάρα-καμάρι*, ἕνα Στοιχειοτονόγριφο *κουμπάρα-κουμπαρᾶς*, ἢ ἕνα Λεξίγριφο *κεραμίδι* (*κερό, μύδι.*) Πολὺ δύσκολα θὰ πήγαινε, χωρὶς προειδοποίησῃ, ὁ νοῦς κανενὸς σὲ τέτοιες λέξεις!

Ποῦ καιρὸς νὰ σοῦ ἀπαντήσω ταχυδρομικῶς, *Θεῖκὸ Δοξάρι*. Ἀλλὰ καὶ καμμιὰ ἀνάγκη, γιατὶ ὅλα αὐτὰ ποὺ φαντάσθηκες, ἦταν... τῆς φαντασίας σου. Τὰ γράμματά σου μ' ἀρέσουν πολὺ καὶ θὰ μοῦ κάνῃς μεγάλη εὐχαρίστησῃ, νὰ μοῦ γράφῃς ὅταν εὐκαιρῇς. Κι' ὄχι τέτοιες φαντασίες πιά...

Ι. Μητρόπουλε, ἡ προθεσμία τοῦ Διαγωνισμοῦ πρὸς σύνθεσιν Ἀσκήσεων ἔληξε. Ὥστε δὲν θὰ μπορέσῃς νὰ μοῦ στείλῃς Συλλογή, παρὰ ὅταν ἰδῇς προκήρυξη νέου Διαγωνισμοῦ. Αὐτὸ θὰ γίνῃ τουλάχιστο μετὰ δυὸ μῆνες. Ἐργάζου λοιπόν, νἄχῃς τὴ Συλλογή σου ἕτοιμη καὶ νὰ μοῦ τὴ στείλῃς τότε ἀπ' τοὺς πρώτους.

Ἡ γνώμη σου, *Μικρομέγαλη*, ἀμφισβητεῖται ἀπὸ ἄλλους, ποὺ δὲν βρίσκουν τέτοια διαφορὰ μεταξὺ γάτας καὶ σκύλου. Ὡστόσο ὁ κ. Φαίδων σ' εὐχαριστεῖ πολὺ συμπαθεῖς τὴ γατούλα του, «ἂν καὶ δὲν τὴ γνωρίζεις παρὰ μόνο ἀπὸ τὴν Ἀθηναϊκὴ Ἐπιστολή».

Κι' ἐγώ, *Παπαρούνα*, μὲ μεγάλη χαρὰ σὲ δέχομαι στὸν κύκλο μου, ἀφοῦ μάλιστα εἶσαι κόρη καὶ ἀδελφὴ πολλῶν μου συνδρομητριῶν. Νὰ πῇς στὴ μαμμά σου, μὲ τοὺς χαιρετισμούς μου, πὼς πάντα θυμοῦμαι τὸ παλιὸ *Μυκονιάτικο Κῦμα*, ποὺ τόσο ἔβρασε κεῖνο τὸν καιρό, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω πῶς ἡ κόρη τῆς θὰ τῆς μοιάσῃ.

Ἴσα-ἴσα, *Εὐστράτιε Παξινέ*, ποὺ προχθὲς εἴχαμε γράμμα ἀπὸ τὸν Διάμαρχό κ. Πάτση, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐξηγεῖ γιατὶ δὲν ἐστήθηκε ἀκόμα ἡ προτομὴ τοῦ Πολέμη, ποὺ καθὼς σᾶς εἶπα τὴν ἄλλη φορά, τὴ χαρίσαμε στὸ Δῆμο: Ἐπρόκειτο νὰ στηθῇ στὸν κῆπο τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν προτομὴ τοῦ Σαμάρα. Ἀλλὰ στὸ ἀναμεταξύ, τὸ Δημοτικὸ Θέατρο ἄρχισε ν' ἀνακαινίζεται, κι' ὁ κ. Δήμαρχος σκέφθηκε πὼς οἱ προτομὲς αὐτὲς θἄταν καλύτερα νὰ στηθοῦν στὴ μεγάλη εἴσοδο τοῦ Θεάτρου. Ἔτσι λοιπὸν ἡ προτομὴ τοῦ Πολέμη, μαζὶ μὲ τοῦ Σαμάρα, θὰ στηθῇ ἐκεῖ, μόλις τελειώσῃ ἡ ἀνακαίνησῃ, δηλαδὴ μετὰ δυὸ-τρεῖς μῆνες. Γιατὶ φυσικά, ὅσο ἐξακολουθοῦν οἱ ἐργασίες, δὲν εἶναι δυνατὸ οὔτε νὰ στηθῇ, οὔτε ἐγκαίνια νὰ γίνουν.

Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλὰ λόγια, παλιέ μου. *Ἀνεμοστρόβιλε*. Καὶ χαῖρω γιὰ τὴν ἐπιστροφή σου, μὲ τὴν ἐλπίδα μάλιστα πὼς θὰ πάρῃς καὶ φευδώνυμο καὶ θὰ μοῦ γράψῃς συχνά. Ἔννοια σου καὶ δὲν εἶσαι καθόλου «μεγάλος». Ἔχω καὶ μεγαλύτερους...

Ἡ *Λαχτάρα τῆς Λευτεριᾶς* μοῦ γράφει: «Ὡς πέρσι ἀκόμα, ἐρχόταν ὥρες ποὺ βαριόμουν τὴ ζωή μου, γιατὶ δὲν εἶχα τί νὰ κάνω ποὺ νὰ μ' εὐχαριστήσῃ. Ἀλλὰ τώρα ποὺ σ' ἔχομε στὸ σπίτι, μπορῶ ποτὲ νὰ πῶ πὼς δὲν ἔχω τί νὰ κάμω; Δὲ φαντάζεσαι τί χαρὰ μοῦ προξενεῖς! Ἡ εὐτυχεστέρα μου ὥρα εἶναι ὅταν ὁ ταχυδρόμος μᾶς φέρνει τὴ Διάπλασι». Πόσο χαίρω κ' ἐγὼ ποὺ ἔκαμα τὴ φίλη μου νὰ μὴ βαριέται πιὰ τὴ ζωή της, ἀλλ' ἀπεναντίας νὰ τὴ βρίσκῃ τώρα μαζί μου εὐχάριστη κι' εὐτυχισμένη!...

Σ' ἄλλους δὲν ἔχω τόπο ν' ἀπαντήσω σήμερα. Γιατὶ πρέπει νὰ μιλήσω παρακάτω καὶ γιὰ μερικὰ τουλάχιστο κομμάτια, ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔχω λάβει πρὸ καιροῦ γιὰ τὴ Σελίδα, — πρᾶγμα ποὺ πρέπει νὰ τὸ κάνω πιὸ συχνά, γιατὶ τὰ κομμάτια σωρεύονται καὶ τόσα παιδιὰ ἀνυπομονοῦν νὰ μάθουν τὴν τύχη τους... Θὰ εὐχαριστήσω μόνο ἐκείνους ποὺ ξεσπάθωσαν κι' αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα. Εἶναι οἱ ἑξῆς: *Σκεπασμένη Χόβολη, Ρούλα Κ. Θεοφιλοπούλου, Χρυσῆ Ἀντίς, Μοκοκό, Ἰάς, Κορνηλία Θ. Ὑφαντῆ, Ἀγνὴ Μ. Λουτζίδου, Διψῶσα Νεολαία, Ἀκρίτας* καὶ *Ἔξυπνοπαῦλε*. Μπράβο στὰ καλὰ μου τὰ παιδιά, ποὺ μ' ὅλο τὸ κρύο καὶ μόλα τὰ χιόνια αὐτῶν τῶν ἡμερῶν, βγῆκαν στὸ κυνήγι γι' ἀγάπη μου.

Ὡραία Ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *Ἐλένη, Μοκοκό, Μοῦμοῦ τοῦ Κολέττη, Κυρὰ Φροσύνη, Βασίλειος ὁ Μακεδών, Ἀταλάντη, Γελαστὴ Κουκλίτσα, Μετσουκό, Κούκλα τοῦ Χωριοῦ, Κόκκινη Παπαρούνα, Ἀστραπόβροντο, Χιόνι, Ρέα, Χρυσαυγή, Κισσός, Δαμπρὸς Ἥλιος, Νίκη τοῦ Παιωνίου, Σιφομάχος, Λορελάϊ, Ἐκάβη, Χαλιμὰ* καὶ *Ἀνδαλουσία*. — Ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες των, τοὺς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά των λόγια καὶ θὰ τοὺς ἀπαντήσω, ἐλπίζω, στὸ ἐρχόμενο.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Ἡ συμμαθήκρια» τῆς *Ἐκάβης*. Νὰ ἕνα παιδιάτικο κομμάτι ποὺ ἔχει καὶ συγκίνηση καὶ ἁπλότητα. Ἀλλὰ ἡ *Ἐκάβη* πρέπει ν' ἀσκηθεῖ ἀκόμα, γιὰ νὰ γράφῃ πιὸ τεχνικά.—«Ζωὴ καὶ θάνατος» τοῦ *Αἴανος*. Τὰ νοήματά του εἶναι πολὺ κοινά, ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔχουν γραφεῖ χίλιες φορές. Ἡ κτὸς ἀπ' αὐτό, τοῦ λείπει κι' ἡ ἁπλότητα. — «Τὰ φευδώνυμά μας» τοῦ *Ρασπουτίν*. Τὸ εἶδος αὐτὸ χρειάζεται περισσότερη ποικιλία καὶ εὐφυρετικότητα. Ἀλλοιῶς δὲν ἔχει καμμιὰ ἀξία. Ἡ «Ἀδελφή» τοῦ ἰδίου θὰ δημοσιευθῇ μὲ μερικὲς διορθώσεις. — «Ἕνας περίπατος» τῆς *Θαλασσοταραχῆς*. Εἶναι ἀρκετὰ ἀτεχνο ἀκόμη. Κι' αὐτὲς οἱ περιγραφὲς θέλουν πολὺ περισσότερη τέχνη. —«Παράπονο» τοῦ *Μαρίου Μυρσίνη*. Εἶναι ἄτεχνο, ἀλλὰ προπάντων δὲν εἶναι ἀληθινό. Ὕστερα, τί θὰ πῇ αὐτὸ τὸ «πῆμα»;—«Τὸ θάμα τοῦ Χριστοῦ» τοῦ ἰδίου. Θὰ ἦταν δημοσιεύσιμο, ἂν μποροῦσε νὰ συντομευθῇ στὸ μισό, χωρὶς νὰ χαλάσῃ.— «Οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι» τοῦ *Μοκοκό*. Τὸ ἀνέκδοτο αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ γραφῇ ὁλόκληρο γιὰ νὰ ἔχει τὸ νόημά του. Ὁ βασιλιὰς ἐκεῖνος πρέπει ν' ἀντιμετώπιζε μεγάλες ἀνάγκες τῆς πατρίδας του γιὰ νὰ κάμῃ μιὰ τέτοια πράξη, ἡ ὁποία ἀλλοιοῦς θὰ ἦταν ἁπλὴ ἀσέβεια ἢ φιλοχρηματία. Κι' ἡ γλῶσσα νὰ εἶναι δημοτική, ὅπω αὐτὴ ποὺ γράφουμε ὅλοι.—«Θάλασσα» τοῦ *Ναρκίσσου*. Τοῦ λείπει κάθε πρωτοτυπία. Τὸ γράψιμο ὅμως εἶναι στρωτὸ καὶ προσεχτικό. Ἀλλά, βλέπετε, αὐτὸ δὲν εἶναι πάντοτε ἀρκετό.—«Τὰ βαφτίσια τῆς Κούκλας» τοῦ *Ἐθνικοῦ Ὕμνου*. Εἶναι γραμμένο χωρὶς τὴ χάρη, ποὺ χρειάζεται σ' αὐτὰ τὰ παιδιάτικα. Ἀλλὰ καὶ τὸ μέτρο του δὲν ἔχει ἀρκετὲς ἀνωμαλίες.— «Ἐλεημοσύνη, μιὰ καρδιὰ» τῆς *Χαδιάρας*. Ἡ γλῶσσα εἶναι σχολαστικὴ καὶ τὸ ἦθος δὲν ἔχει τὴν ἁπλότητα ποὺ χρειάζεται. Ἡ *Χαδιάρα* πρέπει νὰ προσπαθήσῃ νὰ γράφει μὲ ἀφέλεια, ὅπως θὰ μιλοῦσε.— «Γυρισμός» καὶ «Χλωμὸ Φθινόπωρο» τῆς *Δικηγορίνας*. Πρέπει νὰ καλλιεργήσῃ περισσότερο τὴ στιχουργική της. Ἀλλὰ προπάντων τ' αὐτὶ πρέπει νὰ εἶναι ὀδηγός. Τὸ «μένουν» δὲν ὁμοιοκαταληκτεῖ μὲ τὸ «γέρνουν».— «Μῦθος» τῆς *Ἀγνοιστῆς*. Ἔχει πολλὰ μετρικὰ λάθη. — «Μικραὶ ἀναμνήσεις» τῆς ἴδιας. Πολὺ κοινὸ καὶ συνηθισμένο. — «Ἀμορφη Μάζα» καὶ «Ἀντίο» τοῦ *Μαγεμένου Βασιλόπουλου*. Τὸ πρῶτο εἶναι παραπολὺ φιλοσοφικὸ καὶ δυσνόητο. Τὸ δεύτερο εἶναι βέβαια ἁπλούστερο καὶ ὡραιότερο. Ἀλλὰ θἄπρεπε νἄχῃ τὴ μισὴ τουλάχιστο ἔκταση, γιατὶ τώρα ἔχει ἀρκετὴ πολυλογία. — «Ἑλληνο-μαθηματικὰ» καὶ «Ἐρημοκλήσι» τοῦ *Νιάγαρα*. Τὸ πρῶτο εἶναι γραμμένο χωρὶς τέχνη καὶ νοστιμάδα. Τὸ δεύτερο ὅμως, ἂν καὶ δὲν τελειώνει καλά, ἔχει δυὸ κα

νούλαν (παραστικά· σ' όλους μὲ τὴν ἴδια εὐχαρίστηση ἀπαντῶ καὶ γράφε μου μὲ κάθε ἐμπιστοσύνη·) ***Φραΐ*** (εὐχαριστῶ· ἐκεῖνα τὰ «Νέα καὶ Περίεργα» τὰ κατήργησα, γιατί δὲν μποροῦσα νὰ τὰ ἐξακριβώνω καὶ πολλὰ μοῦ φαινόταν ψευτιές· ὁ β' διαγωνισμὸς Λύσεων προκηρύσσεται σήμερα·) ***Λήδαν Δρόσου*** (ἔκαμες πολὺ καλὰ ποὺ μοῦ ἔγραψες· κι' εἶναι πάλι τόσο ὄμορφο τὸ γραμματάκι σου!) ***Ζωΐτσαν Διακοπούλου*** (εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα γράφεις· εἶσαι δικαιολογημένη ἀφοῦ ζῆς καὶ σπουδάζεις σὲ ξένον τόπο, γυμνάζου ὅμως καὶ στὴν ἑλληνική· ποὺ εἶναι ἡ μητρική σου γλῶσσα·) ***Ὀδυσσέα*** (νὰ τὸ στείλῃς, ἀλλὰ νὰ μὴν εἶναι πολὺ μεγάλο·) ***Ἐλ. Ρουσσάκην*** (θὰ κάμω λόγο στὸ ἑπόμενο·) ***Ἀφτυραν*** (νομίζω ὅτι ἔκαμες καλά· ἔπρεπε, καθὼς λές, νὰ μάθῃς καὶ «δυὸ γράμματα»· καὶ δὲν πειράζει ἂν τὸ δίπλωμα τοῦ βιολιοῦ θὰ τὸ πάρῃς ἕνα-δυὸ χρόνια ἀργότερα·) ***Κάρμεν Σύλβα*** (τί νὰ γίνῃ, παιδί μου! τὴν ὑγεία του πρῶτα πρέπει κανεὶς νὰ κοιτάζῃ· γέλασα μὲ τὸ «κόλπο» τῆς μαμμᾶς·) ***Λαμπαδίαν*** (πολὺ ὄμορφο τὸ σκίτσο σου·) ***Κουτούλιακαν*** (ὄχι, θυμωμένη δὲν εἶμαι, ἀλλὰ νὰ μοῦ γράψῃς·) ***Συρανώ*** (ξέχασα προχθὲς νὰ σὲ ἀναφέρω καὶ σένα μαζὶ μὲ τὴν ***Ἀφροσιμένη Θάλασσα***· ἔστειλα τετράδια·) ***Γερανόν*** (νὰ μοῦ γράψῃς ὅσο συχνὰ θέλῃς, ἀλλὰ τὰ Παιδικὰ Πτεύματα σὲ ἄλλο χαρτί· χωριστά·) ***Οὐράνιον Τόξον*** (ἂν ἡ Ἀγγελία τοῦ φίλου σου δὲν ἐδημοσιεύθη, θὰ πῇ ὅτι δὲν ἔλαβα τὸ γράμμα·) ***Σαπουνόφουσκαν*** (εἶσαι πολὺ καλὴ ποὺ παραχωρεῖς ἔτσι τὴ θέση σου στοὺς νεώτερους· ἐγὼ ὅμως δὲν κάνω διάκριση: ἀπαντῶ ὅσο ἔχω τόπο, καὶ σὲ παλαιοὺς καὶ σὲ νέους τὸ ἴδιο·) ***Κρυφὴν Ἀγάπην*** (ἂς εἶναι, τὸ καλοκαίρι ποὺ θὰ εὐκαιρῆς·) ***Σοφίαν Ρέλλα*** (τὸ ἔστειλα·) ***Γιάννην Δωδώνην*** (εἶδες ὅτι τὴν ἔλαβα· ἔστειλα 5 τετράδια·) ***Σαρδανάπαλον*** (τὰ ἔλαβα ὅλα καὶ θὰ τὰ κρίνω μὲ τὴ σειρά τους·) ***Μαρίαν Κακισοπούλου*** (ἐγκάρδια συλλυπητήρια· καλῶς νὰ ἔλθῃς·) ***Ἀκάνθινο Ρόδο*** (δύσκολη δουλειά, ναί· ἀλλὰ τί ὡραία, τί εὐγενική!) ***Φραγκίσκον*** (ἔστειλα 20 τετράδια·) ***Ὑβόνην*** (χαίρω ποὺ ἔγινες καλά·) ***Λυσόχαρτον*** (ναί, τῆς φύσεως·) ***Ἀννίβαν*** (ἔστειλα 33 τετράδια·) ***Ἀνοιξιάτικην Βροχούλαν*** (ἔστειλα 10ον) ***Πήγασον*** (δὲν θυμοῦμαι γιὰ τρίτο· ἂν εἶναι, θὰ τὸ βρῶ μὲ τὴ σειρά του καὶ θὰ σοῦ πῶ·) ***Ρασπουτίν*** (εἶναι καὶ ἄλλοι, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ δώσω κατάλογο·) ***Ἰφικράτην*** (αὐτό, βλέπεις, σοῦ ἐνέκρινα· ἀλλὰ γράφε μου καὶ τ' ὄνομά σου ποὺ τὸ παρέλειψες·) ***Εὐτέρπην*** (αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινα, γιατί ξένα, μὲ λατινικὰ γράμματα, δὲν ἐγκρίνω· ἔστειλα 14 τετράδια·) ***Κῦμα τοῦ Ἰονίου*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἔστειλα·) ***Νάρκισσον*** (σοῦ ἀπαντῶ στὸ ἐρχόμενο·) ***Ἐλήνην*** (καὶ σένα ἐπίσης·) ***Αὔραν τοῦ Παγασητικοῦ. Ἀνθισμένην Ἀμυγδαλιάν, Χρυσοθήραν*** κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***24 Φεβρουαρίου***, θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΡΧΗ τοῦ 243ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 2 Μαΐου.

186. Λεξίγριφος

Τὸ πρῶτο μου μιὰ πρόθεση,
Τἄλλο ἡ κραυγὴ τοῦ πόνου,
Τὸ τρίτο ἀντωνυμία.
Καὶ κάτοχος ἐ π ι φ α ν ῆ ς
Ἑνὸς ἀρχαίου θρόνου
Θὰ γίνῃ μὲ τὰ τρία.

Ὀδυσσεύς

187. Στοιχειόγριφος

Κράτος εὐρωπαϊκὸ
Ἂν τὸ ἀποκεφαλίσῃς,
Ἐπιθέτου θηλυκὸ
Ἄξαφνα θὰ συναντήσῃς.

Ἀδαμάντιος Π. Σαλιάρης

188. Ἀναγραμματισμός

Ὅπως ἔχω ἂν μάφήσῃς,
Κάποιος σύνδεσμος ἡ λύσις.
Ἂν μοῦ πάρῃς τἀρχικὸ
Καὶ στὸ τέλος μεταθέσῃς,
Ἕνα καταφατικὸ
Στὸ λεπτὸ θἀποτελέσῃς.

Μικρὸς Καλλιτέχνης

189. Δημῶδες Αἴνιγμα

Σὲ μιὰ λίμνη στρογγυλή,
Κάγγελα ζωσμένη,
Πάπια παίζει κόκκινη
Μ' ἀφροὺς στεφανωμένη.

Ἀφροδίτη Καρίπη

190. Τρίγωνον

* * * * * * =Κόλπος ἢ ἄνθος.
* * * * * =Ὀρυκτὸν διαφανές.
* * * =Νερὸ καὶ ἁλάτι.
* * * =Τὸ ἥμισυ τῆς νοήσε-
* * =Ἀντωνυμία. [ως.
* =Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια

Μοιραῖο Ἀκρογιάλι

191. Ἐπιγραφή

Ι Ε Χ Ε
Η Δ Ε Ν
Μ Ι Τ Η
Η Τ Ι Μ

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

Κων. Ι. Παπαχρυσάνθου

192-196. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

φόνος, κρώζω, Δέρος, φόρος, Πάρος.

Ρασπουτίν

197. Τριπλῆ Ἀκροστιχίς

Τἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν βαλκανικὸν ὄρος, τὰ δεύτερα γράμματα ὄρος γνωστὸν ἀπὸ τὴν Ἀγίαν Γραφήν, καὶ τὰ τρίτα σπλάχνον:

1, Γάλλος κλασσικὸς ποιητής· 2, Λατῖνος ποιητής· 3, Βασιλεὺς τῆς Περσίας· 4, Στίφος βαρβάρων ἢ ἀγρίων· 5, Εἶδος ποιήματος ἢ μουσικῆς· 6, Γράμμα.

Ἐμμ. Π. Κασιμάτης

198. Μικτὸν

οου-λλν-οοι-πτν-αει-ν-ηεωη.

Καλαμιά

199. Γρῖφος

αρ αραραρ
αρ αρ αρ
κ' ἀκόνι αρ αρ αραρ Γῆ σ.
αρ αρ αρ
αρ αρ αραραρ

Μελαχροινὴ Κυπριοπούλα

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

200-202. Ciné-Rebus

1.—Ἐάν, ἐάν, ψεύ·ικη.
2.— Ρόδον, ἐκεῖ, σωρός.
3.—Περίπτωσις, ἐάν, ὕδωρ, κίσσα.
Τρία ψευδώνυμα.

Βωμὸς τῆς Λευτεριᾶς

203. Sans Voyelles

sln - t - brs - gvrn - t - bch

Ξενιτεμένο Ἠπειρωτάκι

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 50

742. Μαλακάσης (Μαλάκα, σής.) —743. Βουδαπέστη (Βούδδα, πές τη.)—744. Θύρα-θῦμα.—745. Ὁ κισσός, ἡ κίσσα.—

746. Σ Ε Λ Η Ν Η
Ε
Ι
Λ
Ο Ρ Α Σ Ι Σ
Σ Σ
Θ
Μ
Ι Β Η Ρ Ι Α
Α Μ
Β
Ρ
Ο
Σ

747. ΑΡΤΕΜΙΣ (Ρίτα, Τάμεσις, Ἔρις, Μαρία, Ἰμέρα, Σαμάρεια.)— 748-752. Διὰ τοῦ Τ: *ἀτμός, τρόμος, Τῆλος, Ταῦρος, ἐντός.* — 753-757. Μέλισσα, ἔχιδνα, Σερβία, Περσία.— 758. ***Οἱ Παρίσιοι εἶναι πόλις μεγίστη.*** (Ἡ παρ εἰς ι, ιν ἐπ' ολ εἰς με, γ' εἰς τι.)—

759. V I E
V I C E 760. Paire,
V O T R E père, pers,
V E R O N E pair.
V A L E N C E
V O L T A I R E

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

|ΚΘ' — 216|

ΟΜΟΚΟΚΟ κατερχόμενος στὸ **ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ** εἶναι βέβαιος πὼς κανένα **Διαπλασόπουλο** δὲν θὰ τοῦ ἀρνηθῇ τὴν **ΨΗΦΟΝ ΤΟΥ.**

|ΚΘ' — 217|

Πάνθεια Ἀβραδάτου, Μπόεμ, Ρωμαντική, Ἄλκης, Βασίλισσα τοῦ Δάσους; πόσο θὰ περιμένω τὰ τετραδιάκια σας;

ΜΟΚΟΚΟ

|ΚΘ' — 218|

Λαίδη Γοΰϊνχαμ, ἔστειλα κι' ἐπιστράφη. Ἀετιδέα, Μπόεμ, Μελαγχολική, Μαγιολούλουδο, Ρωμαντική, Ἀκακία, Γιόλα, θὰ περιμένω πολὺ ἀκόμη;

ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΣ

|ΚΘ' — 219|

Ἀλληλογραφῶ μὲ Τρελλοκόριτσο, Ὀνειροπλέχτρα, Δάφνη, τὰς ὁποίας ἄλλωστε ξέρουν οἱ Χ. Τ. Δ/σις: (ΚΘ'—210).

ΖΑΜΟΡΑ

|ΚΘ' — 220|

Η Βολιώτισσα Γρελοπαρέα περιμένει νὰ ὑποστηρίξουν τὸ διαγωνισμό της ὅλα τὰ εὐγενικὰ διαπλασόπουλα.

|ΚΘ' — 221|

Ἀλληλογραφεῖ καὶ ἀνταλλάσσει τετραδιάκια μὲ κείνους-ες ποὺ θέλουν νὰ γνωριστοῦν. Γράψτε: Σπύρον Μπαΐαῖον, μαθητὴν Δ' Γυμνασίου, διὰ (Α. Ρ.) Ἀθήνα.

|ΚΘ' — 222|

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΩ μὲ ὅλους καὶ ὅλας. Χαρικλάκι, Βαρωνέσσα, Πάνθεια Ἀβραδάτου, Αἴγλη, Ἐλιάνα, δέχεσθε; Δ/σις: Ἀδα Κωσ. Ρόμπου, Χαμαρετῶν 8, Ἀθήνας.

ΜΙΚΡΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

|ΚΘ' — 223|

Ἀνταλλάσσομεν Μ. Μυστικὰ καὶ κάρτες μὲ ὅλους-ες. Στείλατε: Σωτήριον Θρ. Παπαστρατῆν, Χαλκίδα, διά:

Δημοκρατικὸν Ἰδεῶδες
Πεταλούδα τῆς Χαρᾶς

|ΚΘ' — 224|

Τὸν Κόσμον, τῆς Διαπλάσεως χαιρετᾶ τρία **Νέα** εἰσερχόμενα Διαπλασόπουλα

Ο ΚΑΦΗΡΕΥΣ
Η ΕΡΡΙΚΕΤΗ
Ο ΛΟΥΤΟΣ

|ΚΘ' — 225|

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΤΡΟΜΗΤΩΝ

Παιδιά, ὁ νέος αὐτὸς Σύλλογος σᾶς στέλλει ἕνα φιλικὸν χαιρετισμόν. Ἀποτελεῖται δὲ ἀπὸ τρεῖς πραγματικῶς ἀτρομήτους.

1ον) τὸν ΚΑΦΗΡΕΑ
2ον) τὴν ΕΡΡΙΚΕΤΗ
3ον) τὸν ΛΟΥΤΟΝ

|ΚΘ' — 226|

Καίτη, πυρέτιον μελιτζανοσαλάτα, σαφυλοπόλεμος καταΐφι do. . . ρ, τὰ ἄθ. ἀμόνητα ὁράδια!!!

Γιατί δὲν μοῦ ἔλεγες πιὸ μπροστά σας;

ΚΑΙΤΟΥΛΑ

|ΚΘ' — 227|

Δ/σις: Μ Πολίτην, Αἰόλου 56, Πλατεῖα Φαλήρου.

Ἀταλάντη

|ΚΘ' — 228|

Περιμένω τὸ τετραδιάκι σας ἀπ' ὅλες ὅλες. Δ/σις: Εἰρήνη Παπαδημητρίου, Λέκκα 15, Ἀθῆναι

Σιμώνη

|ΚΘ' — 229|

Γιὰ δεύτερη φορὰ χαιρετῶ ὅλο τὸ Διαπλασόκοσμο καὶ τὴ νέα συνδρομήτρια Μαρία Μουζούρη. Ἀλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω τετραδιάκια. Δ/σις: Σοφίαν Κοραϊσκάκη, Μυτιλήνην, διά

Κόκκινη Παπαρούνα

|ΚΘ' — 230

Γβόνη: Ματάκια μαῦρα, γεμάτα λάμψη. Μαλλάκια τῆς νύκτας τὸ σκοτάδι. Καρδιὰ χρυσή. Φίλη δυσεύρετη. Συντροφιὰ ξαίρετη. Τύπος Διαπλασοπούλας.

Ὅσες τὴν ξεύρετε: δὲν εἶναι ἔτσι;

ΚΟΥΚΛΑ ΤΟΥ ΧΟΡΙΟΥ

|ΚΘ' — 231|

Ψήφισα τὰ πιὸ ὡραῖα ψευδώνυμα: Ὀνειροπλέχτρα, Τετραπέρατη, Γαλοκόριτσο, Γλυκομιλήτη, Πορφυρογέννητη, Τέρδιος Δεσμός, Ἀριμήτης, Γελωτοποιός, Φραγκίσκος, Τρελλὸ Φοιτητάκι, Μαγεμένο Βασιλόπουλο. Διαπλασόπουλα, μιμηθῆτε με!

ΚΟΥΚΛΑ ΤΟΥ ΧΟΡΙΟΥ

|ΚΘ' — 232|

Διαπλασόπουλα, γειά σας! Πρωτομπαίνοντας στὸ σαλόνάκι σας ἀλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μὲ ὅλους-ες ἄνω τῶν 15 ἐτῶν. Δ/σις: Σπυρῶ Χατζημιχαήλ, Συγγροῦ 33, Θεσσαλονίκην.

ΕΥΤΕΡΠΗ

|ΚΘ' — 233|

ΟΙ ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

Γπενθυμίζουν τὸ διαγωνισμό τῶν. Ἐπίσης δέχονται ἀλληλογραφίαν μὲ ὅλο τὸ Διαπλασόκοσμο στὴ Δ/ση (ΚΘ'—210).

|ΚΘ' — 234|

Ἀνταλλάσσω κάρτες μὲ ὅλους-ες, διαφόρους. Δ/σις: Χρυσάνθην Ἀποστόλου (δι' Ἐκάβην), Ξάνθην. **Ἐκάβη**

|ΚΘ' — 235|

Τρελλὴ Λόλα, Πριγκίπισσα Ρεπανιά, Μπόεμ, Ἀθανάσιε Διάκε, προσέχετε σᾶς ξέρω.

Ἐκάβη

|ΚΘ' — 236|

Ἀναγεννηθεῖσα Ἑλλάς, Τρελλὴ Λόλα, Ἀφροδίτη τῆς Μήλου, ἀνταλλάσσομε τετραδιάκια, κάρτες;

Ἐκάβη

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς ***Α' Περιόδου*** (1879 - 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς πέντε: 7ος, 12ος, 14ος, 18ος καὶ 19ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς ***Β' Περιόδου*** (1894—1928) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 35 ἐν ὅλῳ. Ἕκαστος τόμος ἄρραφος δρ. *30* καὶ ραμμένος δρ. *35*. Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *23* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι